Mozgásjavító Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium,
Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény

Intézményvezetői pályázat

Készítette: Locsmándi Alajos

Budapest, 2022. március

Tartalomjegyzék

1 Annotáció ... 5

2 Az intézmény vezetésére vonatkozó, szakmai helyzetelemzésre épülő program, fejlesztési elképzelések ... 6

2.1 Intézménytörténeti áttekintés ... 7

2.1.1 Évfordulók, jeles napok ... 10

2.2 Helyzetelemzés ... 11

2.2.1 Humánerőforrás ... 15

2.2.2 Intézményegységek ... 18

2.3 Kapcsolatok, partnerségek ... 34

2.3.1 Alapítványok ... 34

2.3.2 Mozgásjavító Diák Sport Egyesület ... 35

2.3.3 Együttműködések ... 36

2.3.4 Pályázatok, projektek, nemzetközi kapcsolatok ... 37

3 Programok, tervek, fejlesztések ... 38

3.1 A szakmai munka fejlesztésére vonatkozó elképzelések ... 38

3.2 A tanulókhoz kapcsolódó fejlesztési elképzelések ... 40

3.3 Az épület fejlesztésére vonatkozó elképzelések ... 41

3.4 A közösségre vonatkozó elképzelések ... 42

3.5 Az alapítási évfordulóra vonatkozó elképzelések ... 44

3.6 Összegzés ... 46

4 Az álláshely betöltéséhez szükséges végzettségek meglétét igazoló okmányok másolata ... 47

4.1 Gyógypedagógiai tanári végzettség ... 47

4.2 Okleveles gyógypedagógusi végzettség ... 48

5 A pedagógus szakvizsga keretében szerzett intézményvezetői szakképzettség meglétét igazoló oklevelek másolata ... 49

5.1 Közoktatási vezető végzettség ... 49

5.2 Köznevelési mestervezető ... 50

6 Munkáltatói igazolás ... 51

7 Hatósági bizonyítvány ... 52

8 Szakmai önéletrajz 53

9 Nyilatkozatok 59

9.1 Pályázati anyag sokszorosítása, továbbítása 59

9.2 Személyes adatok pályázattal kapcsolatos kezelése, továbbítása 60

9.3 Biztonságos, kézbesítési szolgáltatásra alkalmas tárhely (ügyfélkapu) rendelkezése 61

10 Ajánlások 62

10.1 Eötvös Loránd Tudományegyetem Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar 62

10.2 Magyar Paralimpiai Bizottság 63

1 Annotáció

Az Emberi Erőforrások Minisztere intézményvezetői pályázatot hirdetett a közel 120 éves Mozgásjavító Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium, Kollégium, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény vezetésére.

A pályázatban az elmúlt 10 év legfontosabb adatainak elemzése alapján kerületek meghatározásra a következő időszak feladatai.

Jól látható, hogy az intézményi profil további bővítése elengedhetetlen, a mozgáskorlátozottság mellett megjelenő súlyos és halmozottan fogyatékosságok habilitációs-rehabilitációs ellátása miatt.

A pályázati anyag, illetve a pályázó nem csak a meglévő feladatokra, nevelési-oktatási-fejlesztési folyamatokra fókuszál, hanem jövőképének középpontjában karakteresen megjelenik a közösségre irányuló figyelme is, amelynek területei széleskörűen, pl. új tudások megszerzése, adaptálható ismeretek alkalmazása, tudás-disszeminációs feladatok beiktatása, módszertani jártasság bővítése stb. is hangsúlyt kap.

A pályázó vállalása, hogy az intézmény módszertani tudására és egyéb innovatív és proaktív szemlélete révén ösztönzőleg hasson a hazai sajátos nevelési igényű, azon belül is a mozgáskorlátozott gyermekek, fiatalok köznevelési feladatának megoldására.

Az intézményi tervek, célok, feladatok és megoldások középpontjába helyezi a közösséget tudásával, elköteleződésével és tenni akarásával.

A pályázó zárómondata eszenciája a benyújtandó pályázatnak, jövőképének és elképzelései megvalósításának: „Fontosnak tartom, hogy a közösség, az Intézmény tevékenységeinek napi gyakorlása mellett, elköteleződéssel, tudással, proaktív szemlélettel és hittel, további humán és pedagógiai értékek megteremtésével végezhesse, valósítsa meg nevelő-oktató-fejlesztő munkáját, ahol habár az egyéni képességek eltérőek, de az egyéni megsegítés, a folyamatos tanulás és megoldáskeresés, a szemléletében megjelenő értékalapúság örök.

2 Az intézmény vezetésére vonatkozó, szakmai helyzetelemzésre épülő program, fejlesztési elképzelések

„Az összefogás kezdet.
Az összetartás haladás.
A közös munka siker."

Henry Ford

Gyógypedagógusi és intézményvezetői pályafutásom idődimenzióinak összegzéseként és jövőképének meghatározó gondolataként választottam Henry Ford idézetét. 34 éves gyógypedagógusi múlttal, 27 éves igazgatói, illetve intézményvezetői tapasztalattal rendelkezem, amelyből az elmúlt 10 évet a Mozgásjavító intézményvezetőjeként valósítottam meg. Megtapasztaltam a közoktatás, köznevelés szakmapolitikai változásait, részese és elkötelezett, proaktív szemléletű résztvevője voltam a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók, fiatalok együtt- és különnevelési rendszerének formálásában, a társadalmi elfogadás és befogadás, esélyegyenlőséget teremtő folyamatának alakításában.

A Mozgásjavító EGYMI jelenlegi vezetőjeként folytatni kívánom ezt a munkát:

- amely lehetőséget teremt a mozgáskorlátozott, illetve a legsúlyosabban mozgáskorlátozott gyermekek, tanulók, fiatalok köznevelési rendszerben való ellátásának biztosításában és fejlesztésében;
- amely segítséget akar és képes adni azoknak a családoknak, akiknek a mozgáskorlátozott gyermekük számára a Mozgásjavító tudja az életre, a munkaerő-piacra, illetve a felsőfokú tanulmányaikhoz vezető utat támogatni, kísérni;
- ahol a munkavállalói tevékenység értékként jelenik meg mind egyéni, mind pedig közösségi szinten egyaránt.

Meggyőződésem, hogy nap, mint nap gyakorolnunk kell az emberi és szakmai összefogást a mindennapi kihívások megoldásának érdekében.

Kiemelten támogatom, egymást segítését és a célok közös platformon való megfogalmazását, amely képes az értékteremtő folyamatokat segíteni és az együttműködést, összetartást ösztönözni nem csak intézményii, hanem intézményközi, szakmaközi és akár szakmapolitikai szinten is.

Fontosnak tartom az eredmények, tudások, jó gyakorlatok megosztását, a disszeminációs szemlélet közösségi építőkővé alakítását.

Elkötelezett vagyok a 120 éves múlttal rendelkező mozgásjavító értékeinek megőrzése iránt, szem előtt tartva az intézmény strukturális, valamint építészeti adottságait, támogatva a 21. századi társadalmi kihívásokra való reagálást a mozgáskorlátozott gyermekek, tanulók, fiatalok köznevelési rendszerének kialakításában.

2.1 Intézménytörténeti áttekintés

Rothfeld Richárd 120 évvel ezelőtt 1902-ben tett javaslatot a nyomorék gyerekek intézményes nevelésére. 1903. július 6-án a Deák Ferencz a Testvériséghez Szabadkőműves Páholy létrehozta a Nyomorék Gyermekek Menhelye Egyesületet és 1903. december 24-én avatták fel a Nyomorék Gyermekek Menhelyét, a későbbi Nyomorék Gyermekek Otthonát.

1909-ben telket vásároltak, ahol Messinger Alajos (Medgyes Alajos) építész tervei alapján 1911-ben készült el az emblematikus építmény, de csak 1913-ban avatták fel az épületet Nyomorék Gyermekek Országos Otthona néven. Az épület ma is a Mozgásjavító épületegyüttesének része, ahol kollégiumi ellátást biztosít a vidékről érkező mozgáskorlátozott gyerekek számára.

Ebben az épületben kapott helyet az 1977-ben alapított, az intézményhez szerves egységként tartozó Országos Mozgásvizsgáló Bizottság is, mai nevén: Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat Mozgásvizsgáló, Gyógypedagógiai Tanácsadó, Korai Fejlesztő, Oktató és Gondozó Tagintézménye. A kiköltözés előtt álló Mozgásvizsgáló szakértői bizottság helyén újabb köznevelési feladatok ellátására nyílik lehetőség, amelyek a mozgáskorlátozott gyermeket nevelő családok számára is hiánypótlóak, előremutatóak lesznek, megnyugtatóbbá téve a sokszor bizonytalan helyzetüket.

Az 1936-ban megrendezett Nyomorékügyi Világkongresszus elismerően beszél az itteni munkáról: *„...sehol a világon nincsen ilyen ideális szervezet, mint Budapesten, mert a mi otthonunkban együtt van az iskola (elemi és iparostanonc), a kórház, a műhelyek és az internátus."* Már ekkor megjelenik a napi gyakorlatban az intézmény komplex tevékenységét ötvöző szemlélet, mely mind a belső munkára, mind pedig a külső ellátási, támogatási, megsegítési, gondoskodási formákra irányul.

Az épület Hegedűs Lajos (1913-1939) igazgató vezetésével fokozatosan formálta önmagát és kínált egyre több lehetőséget az itt tanuló mozgáskorlátozott „növendékek" számára.

Fokozatosan, már akkor a társadalmi igényekre és szükségletekre reagálva indítottak szakmákat fiúk és lányok számára egyaránt.

Az „Otthon" tanított, gyógyított, szakmát adott, bentlakást biztosított, azaz komplex rehabilitációt végzett.

Az egyre növekvő igények mellett már 1952-től általános iskolai osztályok áthelyezése és működtetése kezdődött a Lajta Béla tervezte szecessziós épületben. Ez az épület 1908-ban készült el vak gyerekek számára lovag Wechselmann Ignácz és neje, Neusckoss Zsófia adományából.

1955-től a teljes iskolai részleg ebben az épületben folytatja működését, a Medgyes-házban a kórház működik tovább.

A Nyomorék Gyermekek Iskolája és Intézete néven Zsótér Pál (1955-1972) személye köthető az ezt követő időszakhoz. A Lajta-házba való beköltözés felújítással, bővítéssel járt. Mindezek mellett az oktatás, nevelés, ellátás is minőségi változásokon ment

keresztül. A tárgyi és technikai eszközök bővülésével, javulásával mind a tanulói, mind pedig a nevelői létszám fokozatosan emelkedett. Különböző adományokból a Sváb hegyen kertészképző tagozatot jött létre, amely ma már nem létezik.

A gyógypedagógiai minőségi ellátás szemléletének megerősödéséhez jelentős mértékben hozzájárult a mozgásnevelés, mint tantárgyi tevékenység bevezetése, az ehhez kapcsolódó kiszolgálóhelyiségek kialakítása, és a humánerőforrás bővítése.

Alpár György (1972-1987) igazgató vezetése alatt előkészítő osztály nyílt, nemzetközi kapcsolatok jöttek létre, valamint az első tanuszodai szárny átadása is megvalósult.

Az intézmény 1984-ben gyakorlóiskolai tereppé vált az akkori Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskola által frissen alapított szomatopedagógus-képzés számára is.

Nádas Pál (1987-2012) időszakában újabb fejlesztések, intézményi innovációk valósultak meg.

Intézményvezetése alatt segítette a minél magasabb szintű szolgáltatások bevezetését, a társadalmi elfogadás folyamatosan bővülő körben való elterjedését, az önálló életvitel lehetőségének gyakorlati kialakítását, az önrendelkező élethez kapcsolódó célok és feladatok megvalósítását. Ebben az időszakban bővült az intézmény a módszertani központi tevékenységével is, ahol az integrációs célok megvalósítása érdekében szerveződött meg az országos lefedettségű utazó tanári hálózat kiépítése, szolgáltatások biztosítása, valamint a szakközépiskolai ellátás biztosítása is.

A fejlesztések és felújítások kicsúcsosodását jelentette az intézmény teljes körű rekonstrukciója, új épületszárnyak kialakítása és létrehozása, a régi épületek visszaszerzése, az apartman lakások kialakítása, az egészségügyi ellátás orvosi szakrendszerű létrehozása, mely az intézmény saját forrásainak, ingatlanjainak beolvasztása, valamint a Főváros Képviselőtestületének mintegy 3,5 Mrd forintos támogató beruházása révén valósult meg 2010-ig.

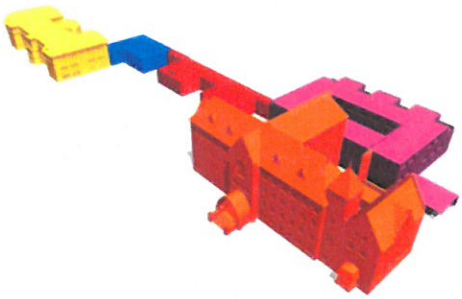

Intézményvezetői regnálásom (2012-2022) első évében 2013. januárjában valamennyi köznevelési intézmény közös állami fenntartás alá vonása megtörtént. Az átalakulás gyerekbetegségeit szinte valamennyi köznevelési intézmény megérezte. Szakmai lobbik mentén sikerült 2013-ban létrehozni és beindítani az óvodai intézményegységet.

A szakképzési törvény jelentős mértékű átalakítása miatt mindössze 7 évig működtek szakközépiskolai osztályok. A folyamatos kivezetésük mellett a 2015/16-os tanévtől gimnáziumi, majd két évvel később nyelvi előkészítős gimnáziumi osztályok indítására kerülhetett sor.

A fenntartói irányítás változásai szinte folyamatosak voltak. 2017-től az intézmény fenntartója és működtetője a Közép-Pesti Tankerületi Központ.

2.1.1 Évfordulók, jeles napok

A közel 120 éves alapítású intézménynek mindezidáig sikerült az alapítók szándékát kisebb-nagyobb megszakításokkal teljesíteni. Számtalan esemény, történelmi jelentőségű fejlesztés gazdagította az évek során a mozgáskorlátozott személyek számára az ellátást, az ismeretek megszerzését, a társadalomba való beilleszkedést.. Küldetésünk továbbra is az alapítók bölcsességének folytatása, a mozgáskorlátozott személyek minél magasabb szintű támogatása, segítése.

Az emlékek, az emlékezés segíti megérteni a múltat, támogatja a jelen kihívásait és ösztönzőleg hat a formálható jövőre.

A következőkben csupán néhány fontosabb mérföldkő nevesítése történik, fókuszálva a figyelmet az egyébként is gazdag történeti eseményekre, fejlesztésekre.

2022. év évfordulói

Évforduló	Éve	Esemény
120.	1902	Javaslat a nyomorék gyerekek intézményes nevelésére
70.	1952	Osztályok indítása a Lajta-házban
65.	1957	Az első gyógytornász alkalmazása
60.	1962	A mozgásnevelés bevezetése

2023. év évfordulói

Évforduló	Éve	Esemény
120.	1903	Nyomorék Gyermekek Otthona megnyitása
115.	1908	Lajta-ház felépülése
110.	1913	Nyomorok Gyermekek Országos Otthona megnyitása
105.	1918	Kertészet létesítése
45.	1978	Iskolai előkészítő osztály indítása
40.	1983	A Bárczi Gusztáv GypTF gyakorlói hely
30.	1993	Zsótér Pál Alapítvány megalapítása
20.	2003	Tréninglakás létrehozása
10.	2013	Óvodai intézményegység beindítása

2024. év évfordulói

Évforduló	Éve	Esemény
95.	1929	Nyomorékok Sport Egyesületének megalakulása
80.	1944	Nyilas támadás a Lajta-házban
65.	1959	Az első autóbusz beszerzése
60.	1964	A verőcei nyaraló birtokba vétele
15.	2009	A rekonstrukció első részének befejezése

2025. év évfordulói

Évforduló	Éve	Esemény
70.	1955	Az iskola beköltözése a Lajta-házba
55.	1970	A mozgáskorlátozottak sport egyesületének megal.
35.	1990	Iskolai reformkísérlet – nyújtott felső tagozat
15.	2010	Szakközépiskola megnyitása

2026. év évfordulói

Évforduló	Éve	Esemény
115.	1911	Felépül a Medgyes-ház
70.	1956	Az internátus átköltözése a Lajta házba
35.	1991	Az első hidraulikás busz beszerzése
15.	2011	Befejeződik a rekonstrukció
10.	2016	„Tégy egy lépést!" Alapítvány megalapítása

2.2 Helyzetelemzés

A Mozgásjavító Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium, Kollégium, Egységes gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, ahogy a nevében is olvasható, az érvényben lévő jogszabályoknak megfelelően 5 intézményegységet működtet. Mindegyik intézményegységet, belső pályázat útján megválasztott és 5 évre kinevezett intézményegység-vezető irányít.

Az 5 intézményegység-vezető az intézményvezetővel és annak helyettesével, illetve a gazdasági koordinátorral közösen alkotja az intézményvezetést, akik hetente rendszeresen operatív és stratégiai megbeszéléseket, egyeztetéseket tartanak. Valamennyi találkozóról feljegyzés készül, így ennek alapján, nyomon követhetőek a vállalt és kiszabott feladatok.

A vezetőség nyaranta 2-3 napot az új tanév tervezésével tölt el, amely alapját adja a soron következő tanévnek, illetve a kibővített vezetőséggel való év eleji egyeztetésnek. A 2014/15-ös tanévtől kezdve az új tanév munkatervi elemeihez fókuszba helyeznek egy-egy témát, amely az intézmény valamennyi munkaközösségének, szakmai csoportjának meghatározza az az évi feladatait. Ennek alapján az elmúlt években az alábbi témák köré szerveződött egy-egy tanév szakmai tevékenysége:

- 2014/15. tanév A pályaválasztás éve
- 2015/16. tanév A differenciálás éve
- 2016/17. tanév Mérés-értékelés éve – a tanulói teljesítmény
- 2017/18. tanév A digitális ismeretszerzés éve
- 2018/19. tanév A digitális tudás és kommunikáció éve
- 2019/20. tanév Együttműködésben a jövő
- 2020/21. tanév A megújulás éve
- 2021/22. tanév Hálózatban gondolkodunk

Vezetői szinten kerül megfogalmazásra, hogy miért került fókuszba a választott téma. Milyen általános célok és feladatok, valamint elvárások kapcsolódónak hozzá.

A fenti témákat a különböző szervezeti és szakmai egységek kisebb célokká és feladatokká alakítják át és készítenek hozzá tervet.

Jelenleg 10 szakmai munkaközösség segíti az intézmény szakmai működését és ad javaslatokat további fejlesztésekre, adaptációkra, innovációkra. A munkaközösség létrehozását az intézményi célok és feladatok jelentősen meghatározzák. Az elmúlt években egy tudatos átalakulási folyamat figyelhető meg. Egyre hangsúlyosabbá válnak a vertikális munkaközösségek mellett a horizontális munkaközösségek, illetve a vertikális munkaközösségek tagjai képviseltetik magukat a horizontális munkaközösségek tervező és megvalósító munkájában is.

Jelenleg az alábbi munkaközösségek működnek a Mozgásjavító EGYMI-ben:

Horizontális munkaközösségek

- Egyéni fejlődési utakat támogató munkaközösség
- Digitális munkaközösség
- Mentor munkaközösség
- Komplex Támogatási Igény munkaközösség

Vertikális munkaközösségek

- Gyógypedagógusi munkaközösség
- Mozgásnevelői munkaközösség
- Utazó tanári munkaközösség
- Humán munkaközösség
- Természettudományi munkaközösség
- Apartmanpedagógusi munkaközösség

Mind az intézményegységek, mind a munkaközösségek munkatervet készítenek, melyben kötelező elemként meg kell jeleníteni az alábbiakat:

- célok
- feladatok
- elvárások

A tevékenységek tervezése során szétválasztásra kerülnek az alábbi területek:

- adminisztrációs feladatok
- szervezési feladatok
- szakmai feladatok
- innovációs feladatok

Fontos, hogy a szakmai munkaközösségek szakmai tudásokkal inputokkal, előrevivő gondolatokkal segítsék az intézmény szakmai fejlődését.

Szintén az intézmény szakmai működését segítik a kisebb szakmai és szervezeti egységek, munkacsoportok, felelősök. Ezek a következők:

- gyermekvédelmi felelős
- diákönkormányzat és a diákönkormányzatot támogató munkatárs
- iskolai közösségi szolgálatot támogató munkatárs
- idegen nyelvi munkacsoport
- pszichológusi munkacsoport
- logopédusi munkacsoport
- intézményi Tanács elnöke
- közalkalmazotti tanács elnöke
- munkavédelmi képviselő

Az intézmény fontos szakmai szereplői a mesterpedagógusok. Ők részben szakértői, szaktanácsadói feladatokat látnak el, nagyobb részben pedig mesterprogramos munkatársak, akik egy vagy több terület fejlesztését vállalják, az intézményvezetéssel egyeztetve, majd az intézményi folyamatokhoz igazodva valósítják meg programjukat. Ezek a mesterprogramok különös értéket képviselnek az intézményi munkában, mert hatásuk sok területen érvényesül számos intézményi folyamat megújításával, rendszerbe szervezésével.

Jelenleg az alábbi mesterprogramok megvalósítása zajlik:

Vezetői mesterprogram – pályairányítás, értékelés, osztályfőnöki tevékenységek

- Pályairányítási protokoll kidolgozása, megvalósítása, alkalmazása, jó gyakorlattá formálása, megosztása más együttnevelő köznevelési intézményekkel.
- Az intézményi osztályfőnöki protokoll kidolgozása, megvalósítása, alkalmazása.
- A tanulói mérés-értékelés rendszerének felülvizsgálata, fejlesztése és megújítása.

Szemléletformáló tudásmegosztás a Mozgásjavítóban

- Az intézménybe érkező kollégák szakmai fejlődésének támogatása, pályaszocializációjuk segítése, intézményi beilleszkedésük és elkötelezettségük erősítése.
- A folyamatos és tudatos szakmai fejlődés igény erősítése az intézményen belül.
- Az innovációs folyamatokat képzésekkel való, illetve a kollégák folyamatos szakmai fejlődésének támogatása.

A digitális eszközhasználat új dimenziói

- A meglévő korszerű eszközök (fizikai mérő eszközök, kísérleti eszközök) integrálása a fizika oktatásába, robotok, drónok, mikrokontrollerek használata az órákon, az élményszerű tudás megszerzése.

Mozgásvizsgáló eljárások mozgóképen alapuló részletes bemutatása és elemzése

- A módszertani központ mozgásnevelő tanárai által használt mozgásvizsgáló eljárások egységesítése, videófelvételeken a helyes tesztfelvételi módok bemutatása, lehetővé téve egy objektív utánkövetési rendszer kialakítását.
- A tananyagfejlesztés támogatása, a gyakorlatvezetők által irányított mozgásnevelés gyakorlatok modernizálása.
- A munkaközösség szakmai együttműködésének fejlesztése és támogatása.

A tudásmenedzsment fejlesztésének lehetőségei – információ- és tudásmegosztás, tudásátadás támogatásának néhány útja – 21. századi környezetben, a több mint 115 éves Mozgásjavító EGYMI-ben

- A tudás megosztására, átadására alkalmas tevékenységek megvalósítása, munkatársak, gyógypedagógus hallgatók, szülők számára hozzáférhető események, hospitálások, konzultációk, tanítási- és terepgyakorlatok, tudásbővítésre alkalmas videofilmek elkészítése révén.

A tudás az erőnk – tudásmenedzsment támogatása a Mozgásjavítóban

- Pedagógusok továbbképzési kötelezettségét követő összesítő rendszer kialakítása és működtetése.
- A tudásmegosztási módszerek, technikák összegyűjtése az intézményben, ezek rendszerbe szervezése.
- Tudásfejlesztő tevékenység koordinálása, tudástartalom létrehozása – egyrészt a tanulói portfólió működtetésével kapcsolatban, másrészt a pedagógusok minősítésre jelentkezésével kapcsolatban.

A Mozgásjavító EGYMI 2021-től elnyerte az Oktatási Hivatal Bázisintézménye címet. A cím elnyerése dicsőség, ugyanakkor feladat és felelősség is. Fontos a minőségi nevelési-oktatási-fejlesztői tevékenység.

Vállalt bázisintézményi feladataink: működő jó gyakorlatok megosztása, műhelymunkák, bemutató órák, versenyek, továbbképzések számára hely és lehetőség biztosítása, az illetékességi területükön működő köznevelési intézmények pedagógiai eredményességének, szakmaiságának támogatása.

2.2.1 Humánerőforrás

Ebben a részben bemutatásra kerülnek az intézmény humánerőforrására vonatkozó adatok. Az intézmény humánerőforrását alapvetően a tantárgyfelosztás és a kapcsolódó jogszabályok határozzák meg. A jövő évi tervezés még a tanév befejezése előtt megkezdődik, amely leginkább a beiskolázási adatok miatt szeptemberig is elhúzódhat.

Az intézményi munkatársak három nagy csoportba sorolhatók:

- pedagógusok
- nevelő-oktató munkát közvetlenül segítők
- technikai munkatársak

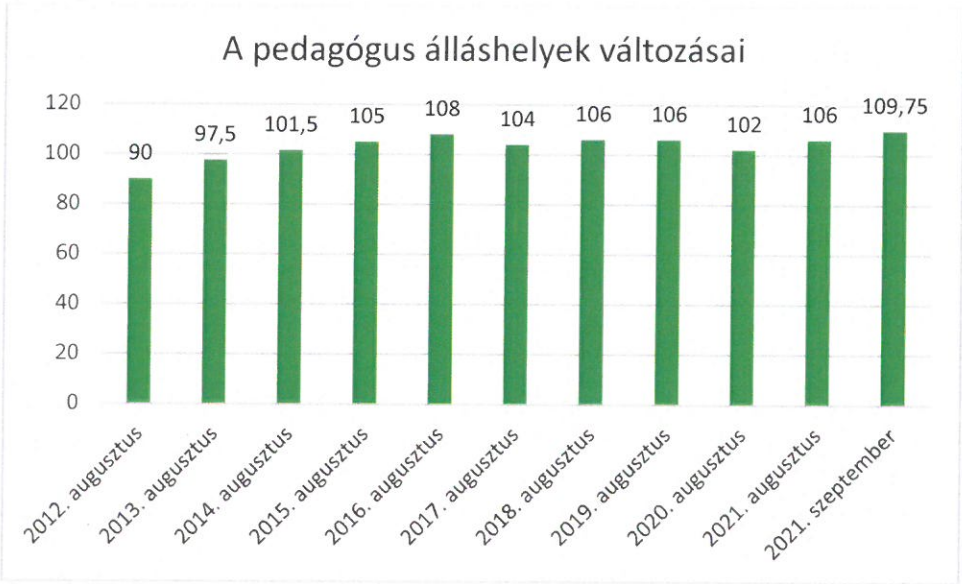

A táblázatból jól látható, hogy 10 év alatt a pedagógus státuszok számában enyhe hullámzás, de alapvetően jelentős mértékű emelkedés mutatkozik. 0,25 fő álláshely híján 20 álláshely bővülése történt a jelzett időintervallumban. A kezdeti emelkedést az új óvodai intézményegység létrehozása, valamint az új középiskolai osztályok belépése eredményezte. Mindössze két helyen látni csökkenést. Az egyiket a középiskolai osztályok megszűntetésére irányuló, de a későbbiekben visszavont fenntartói döntés, a másikat pedig a tanulói létszám csökkenése okozta. Jelentős, közel 4 státusznyi növekedést biztosított a fenntartó 2021. év szeptembertől. A tanulók elemzése során egyre nagyobb mértékben jelentek meg az egyébként súlyos mozgáskorlátozottság mellett a társuló fogyatékosságok, látás, hallás, beszéd, autizmus, értelmi sérülés, melyekhez a fenntartó külön habilitációs-rehabilitációs órakeretet biztosított.

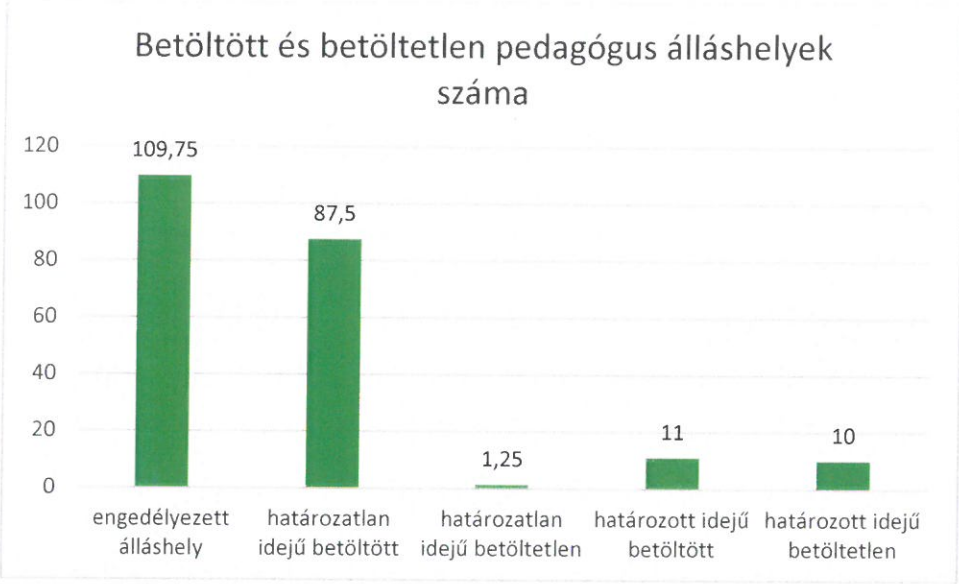

Az engedélyezett 109,75 pedagógus álláshelyből jelenleg 87,5 + 11 státusz betöltött. Mindössze 1,25 betöltetlen, határozott idejű státusz áll rendelkezésre. 21 fő tartósan van betegállományban, betegség, GYED, GYES, GYÁP okán, ebből csak 11 helyet sikerült betölteni.

A betöltetlen státuszokhoz kacsolódó feladatokat helyettesítéssel, vagy külső óraadó biztosításával tudjuk ellátni. A fenti adatokban érzékelhető egy szülési, gyermekvállalási kedv, de jelentősen érzékelhető a gyógypedagógus hiány is.

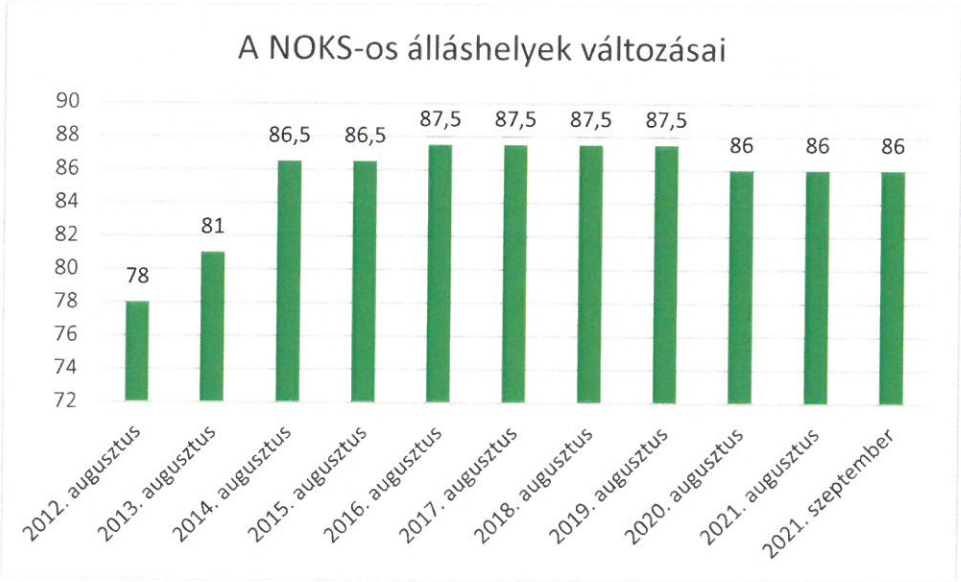

A nevelő-oktató munkát segítő (NOKS) munkatársak számában is határozott változás, növekedés tapasztalható. A 10 év alatt 9,5 státusszal növekedett összesen és mindössze másfél státusszal csökkent. Ez a csökkenés a kevesebb osztály indításával indokolható.

Ugyanakkor látni kell, hogy a Mozgásjavító EGYMI-be járó diákok mozgásállapota egyre súlyosabb képet mutat, amely egyre magasabb segítő munkakör betöltését kívánja.

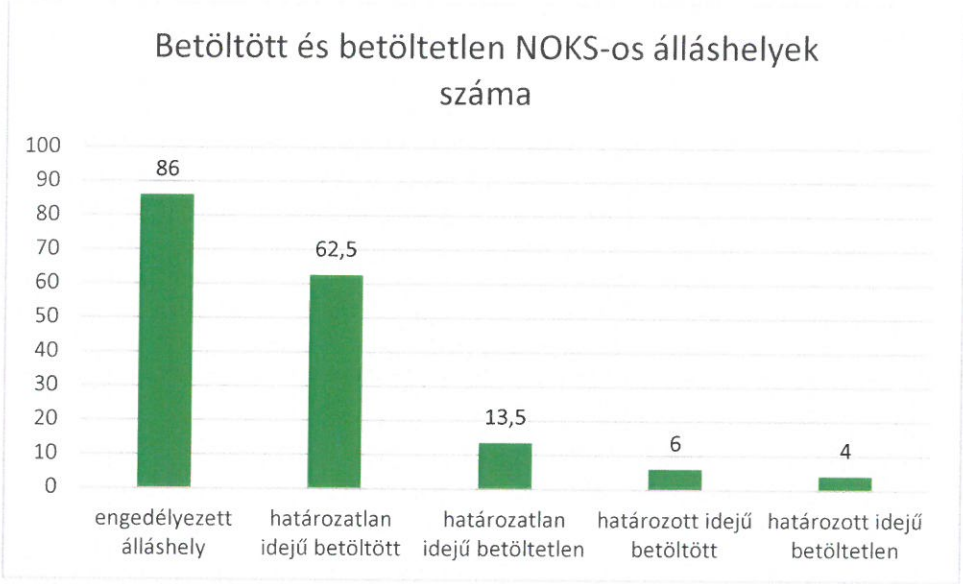

Az engedélyezett NOKS-os álláshelyekből mindössze 62,5 + 6 státusz betöltött. A tartósan távollévők gyermekvállalási kedve százalékos megközelítésben kisebb. Ugyanakkor a betöltetlen álláshelyek száma nagyon magas, 13,5 + 4. A nehézséget leginkább az jelenti, hogy a kollégiumi ellátásban résztvevő NOKS-os munkatársak száma drasztikusan lecsökkent. Ennek csak egy része indokolható a vírushelyzettel. A munkatársak munkavállalási kedvét csökkenti a két műszakban való munka, amiből az egyik éjszakai műszak. Továbbá csökkenti a súlyosbodó mozgáskorlátozottság. Egyre több az olyan kollégista, akit csak emelővel lehet segíteni a mindennapos tevékenységeik során, de egyre többen vannak azok is, akiket etetni kell, illetve a teljes önellátási folyamatban segítségre szorulnak. Emelkedett az éjszakai légzésrásegítő eszközzel rendelkezők száma, ami hatalmas felelősséget és mentális terhet jelent a munkatársak számára. A fenntartó 2022. február 1-jétől bérpótlék biztosításával kívánja a munkakört vonzóbbá tenni.

35 technikai munkatársi álláshellyel rendelkezik az intézmény. Változó ellátottságúnak mondhatók az egyes feladatkörök. A szakipari munkát végzők száma egyre kevesebb, ugyanakkor a jelenlegi munkatársak valamennyien elkötelezettek, kiváló, együttműködő munkatársak. A legtöbb nehézséget a sofőrök megtalálása jelenti, akik nem csak a Mozgásjavító EGYMI gyermekeit és tanulóit szállítják a különböző programokra, helyszínekre, hanem a tankerület által fenntartott valamennyi gyógypedagógiai intézmény számára nyújtanak szolgáltatást. Nehézséget jelent továbbá az uszodamesteri terület betöltése is. Jelenleg 5 a betöltetlen státuszok száma, 1 fő pedig tartósan betegállományban van.

Az intézményben jelenleg az éjszakai portai szolgálatot külső cég látja el.

2.2.2 Intézményegységek

A Mozgásjavító EGYMI alaptevékenysége az alábbi területeket öleli fel:

- Integráltan nem nevelhető mozgáskorlátozott és halmozottan fogyatékos
  - gyermekek óvodai nevelése,
  - tanulók általános iskolai nevelés-oktatása,
  - tanulók középiskolai nevelés-oktatása,
  - gyermekek, tanulók kollégiumi ellátása,
- Egységes gyógypedagógiai módszertani intézményi tevékenység.

A szakmai alapdokumentumban az alábbi köznevelési alapfeladatok kaptak helyet.

- óvodai nevelés
  - nappali rendszerű, sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók gyógypedagógiai nevelése-oktatása (mozgásszervi fogyatékos, halmozottan fogyatékos) – felvehető létszám: 32 fő
- általános iskolai nevelés-oktatás
  - nappali rendszerű, sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók gyógypedagógiai nevelése-oktatása (mozgásszervi fogyatékos, halmozottan fogyatékos) – felvehető létszám: 175 fő
- kollégiumi ellátás
  - nappali rendszerű, sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók gyógypedagógiai nevelése-oktatása (mozgásszervi fogyatékos, halmozottan fogyatékos) – felvehető létszám: 120 fő
- gimnáziumi nevelés-oktatás
  - nappali rendszerű, a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók gyógypedagógiai nevelése-oktatása (mozgásszervi fogyatékos, halmozottan fogyatékos), illetve sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók gyógypedagógiai nevelése-oktatása (mozgásszervi fogyatékos, halmozottan fogyatékos) – felvehető létszám: 55 fő
- utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózat működtetése
  - egységes gyógypedagógiai módszertani intézményként mozgásszervi fogyatékos gyermekek, tanulók integrált oktatását segítő módszertani központ és utazó szakember hálózat működtetése,
  - gyógypedagógiai eszközök és segédanyagok kölcsönzése.

Intézményünk küldetése szerint az alábbi területek kerülnek fókuszba:

- Elősegíteni és támogatni, hogy a mozgáskorlátozott tanulók a szűkebb és tágabb társadalmi közegben a lehetőségekhez képest önálló és önrendelkező személyekké váljanak.
- Segíteni a tanulókat, hogy a megszerzett tudásuk és képességeik birtokában harmonikus, tevékeny életet éljenek.

- Ösztönözni őket, hogy megfelelő belső motivációval rendelkezzenek a továbbfejlődésre, valamint a társas kapcsolatok kialakítására és fenntartására.
- Felkészíteni őket, hogy a kulcskompetenciák fejlesztése által váljanak felkészültté az egész életen át történő tanulásra, valamint a sikeres munkaerő-piaci integrációra.
- Támogatni őket, hogy adottságaikhoz mérten felkészülten jelenjenek meg a munkaerő-piacon – annak nyitott vagy zárt (védett) rendszerében –, és ezáltal képesek legyenek saját maguk alakítani életminőségüket.
- Felkészülni a tanulói készség- és képességrendszer sokszínűségére, megteremteni valamennyi tanuló aktív részvételét minden tevékenységben.
- A tanulók egyéni igényeihez alkalmazkodni a differenciálás és az egyéniesített tanulás támogatásával, ezzel is elősegítve az inkluzív tanulási környezet kialakítását.

2.2.2.1 Óvodai intézményegység

A köznevelési törvény életbe lépése, valamint a társadalmi igények hatására az iskolaelőkészítő osztály folyamatos kivezetése mellett, a 2013/14-es nevelési évben két óvodai csoport beindítására került sor. Az óvodai intézményegység a rekonstrukcióból kimaradt épületben, a Lajta Béla által tervezett épület 3. emeletén kapott helyet. Ma már 4, a fenntartó által is engedélyezett csoport működik az épületnek ebben a részében. A kisebb-nagyobb belső felújítások ellenére is, a nyílászárók erősen kifogásolható állapota miatt, valamint az épületben az 1984-ben beszerelt lift rendszeres meghibásodása miatt az azonnali javítás, csere, felújítás javasolt, a fűtés korszerűsítése és az árnyékolás megoldása mellett.

A 4 óvodai csoport szakmai alapdokumentumban is engedélyezett létszáma 32 főben került meghatározásra. A fenti grafikon mutatja az adott évben ellátott és felvett gyermekek létszámát.

A 8-8 fős csoportok egyre nagyobb kihívást jelentenek az óvodai csoportfoglalkozások és fejlesztő foglalkozások tervezése és megvalósítása során. A gyermekek jelentős része súlyosan mozgáskorlátozott, önálló helyváltoztatásra nem képesek, emellett már óvodás korban meg kell felelni a megjelenő egyéb fogyatékosságok (kommunikációs akadályozottság, látási- és hallási problémák, értelmi fogyatékosság stb.) adta feladatoknak is.

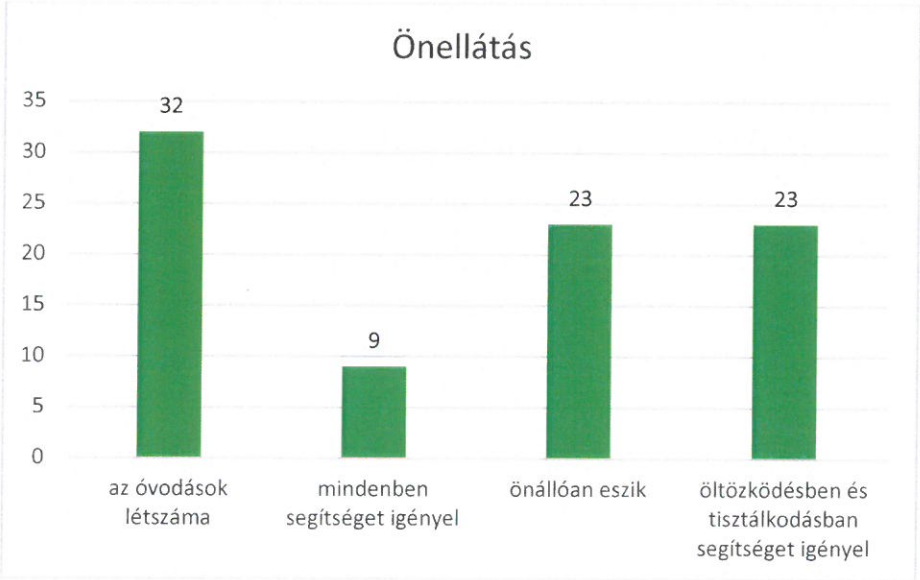

Az óvodai csoportok beindítása és az óvodai nevelés tapasztalatai alapján pontosabb jövőkép prognosztizálható a közeljövő általános iskolai populációjáról, a mozgásállapotot és az egyéb megjelenő fogyatékosságokat tekintve.

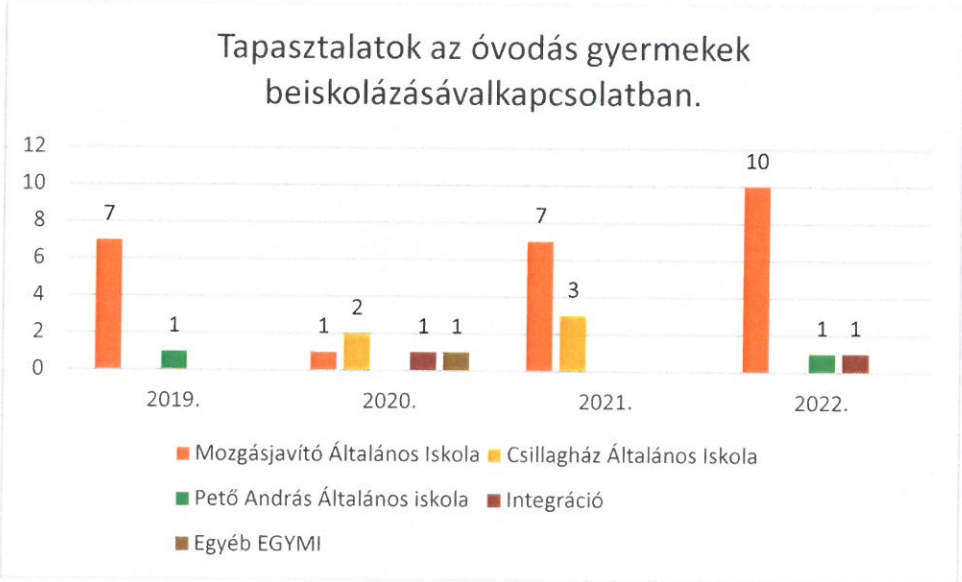

Az óvodában elsősorban szakirányú végzettséggel rendelkező gyógypedagógusok dolgoznak. Autodidakta módon, egymás munkáját segítve, valamint külsős szakember támogatásával bővítik óvodapedagógusi ismereteiket, s alkalmazzák azt a mindennapi óvodai csoportfoglalkozások során, az Óvodai nevelés országos alapprogramja útmutatásai szerint. Az alapprogram tevékenységrendszerén túl célirányos habilitációs-rehabilitációs fejlesztések megvalósítása történik sérülésspecifikus feladatok ellátására felkészült szakemberek együttműködésével. A mozgáskorlátozottság jelentősen leszűkíti a gyermekek számára a megtapasztalás lehetőségét, amelyek a készségek és képességek életkori fejlődéséhez szükségesek. Fokozott figyelmet kapnak emiatt az óvodán kívüli tevékenységek is, folyamatosan bővítve a tapasztalatszerzés színtereit, támogatva a gyermekek fejlődését.

Az óvoda bár gyógypedagógiai óvoda, programjait tekintve egy „átlagos" óvoda kínálatát nyújtva, sok-sok tapasztalatszerzésre ad lehetőséget a gyerekeknek. A hagyományos programok mellett vannak a Mozgásjavító óvodára jellemzők is, egyik ilyen az óvodások iskolába való átmenetét támogató program, mely során az óvoda „átadó" és az iskola „fogadó" pedagógusai szakmai szempontok szerint beszélik meg

valamennyi gyerek fejlődésének fontosabb mérföldköveit. Ezt egészíti ki az intézményegység-vezető tanév végi beszámolója, amikor a teljes intézménnyel megismerteti az iskolába lépő kisgyerekeket.

2.2.2.2 *Általános Iskolai intézményegység*

A legnagyobb tanulói közösséggel rendelkezik az általános iskolai intézményegység. Jelenleg 16 osztállyal működik. A felső tagozaton az ún. 5f, vagy felzárkóztató osztály, ami az 1990-es év iskolareformjának vívmánya. Az 5f osztályos tanulók, a felső tagozat 4 évét, 5 év alatt végezhetik el. Az osztályba sorolás alapját, inkább a mozgásállapot és annak a tanulást, ismeretszerzést befolyásoló hatása határozta meg (pl. fáradékonyság az izombetegség miatt). Az utóbbi években a mozgásállapot mellett egyéb szempontok is, pl. az ismeretszerzés folyamatát befolyásoló társuló fogyatékosságok, tanulási zavarok stb. is szerepet kaptak.

Jelenleg egyetlen olyan évfolyam van, ahol csak egy osztályt sikerült indítani a jelentősen lecsökkent létszám miatt.

Intézményátszervezési javaslatok születtek az adatok elemzései alapján. Mindez a „Megújulás" évében (2020/21.) történt.

Az októberi statisztikák adatai kerülnek itt bemutatásra, illetve a pillanatnyi állapotra vonatkozó adat is szerepel. Erős hullámzás látható az általános iskolások körében. Ha a 10 évvel ezelőtti adatot vesszük kiindulópontnak, akkor látható, hogy a 2015-ös és 2016-os statisztikai adatnál 2,6%-os (4 fő) növekedés olvasható, míg a 2020. év 10%-os (15 fő) csökkenést mutat. A kettő közötti különbség 12,6%-os eltérés jelentősnek mondható.

A tanulói létszámváltozás vizsgálata nem csak teljes vertikális (1-8. osztály) megközelítésben készült el, hanem összevetésre és elemzésre került külön az alsó és külön a felső tagozati létszámértékek mentén is.

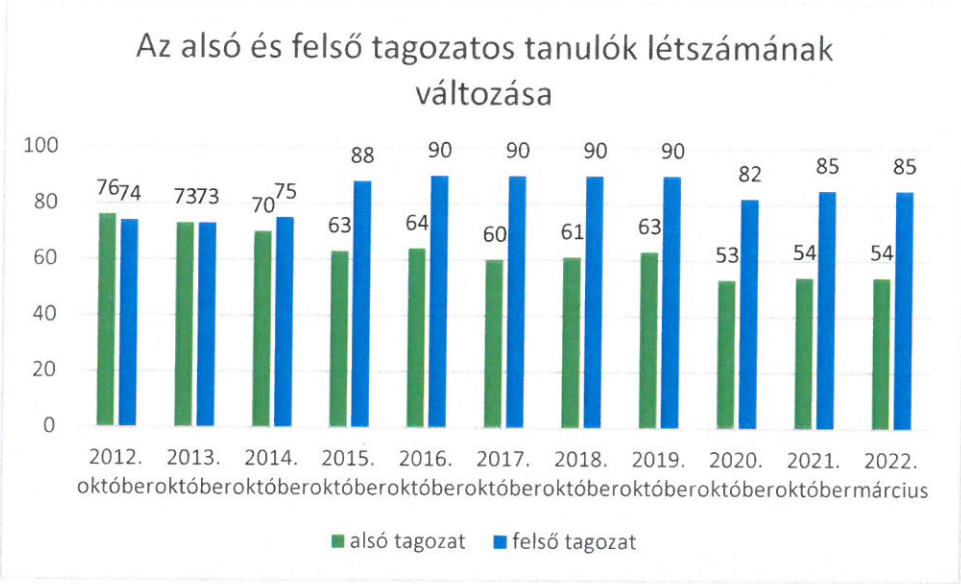

Az alsó tagozat létszámában egyértelműen csökkenés tapasztalható. 22 fővel csökkent 10 év alatt az alsós tanulói közösség létszáma. Ebben a létszámtömegben már 5 olyan halmozottan fogyatékos tanuló is szerepel, akiknél a mozgásszervi sérülés mellett az értelmi sérülés is szakértői bizottság által megállapított.

A felső tagozatnál inkább emelkedés olvasható le a grafikonról. Az emelkedés mértéke az elmúlt két évben 11-11 főt jelent. A felső tagozatos diákok között is van 2 tanuló, aki a mozgáskorlátozottsága mellett értelmi sérült is. A tanulói létszám emelkedésének oka lehet: fiatalabb korban megpróbálják az integrációt, majd az esetleges kudarcok vagy a mozgásállapot romlása miatt választanak minket.

A tanulói létszám sajnos egyes esetekben a tanuló nagyon súlyos, romló mozgásállapota, illetve az ehhez kapcsolódó betegségek következtében csökkent. Az alábbi grafikon azt mutatja meg, hogy az elmúlt 10 év alatt hány tanulói elhalálozás történt.

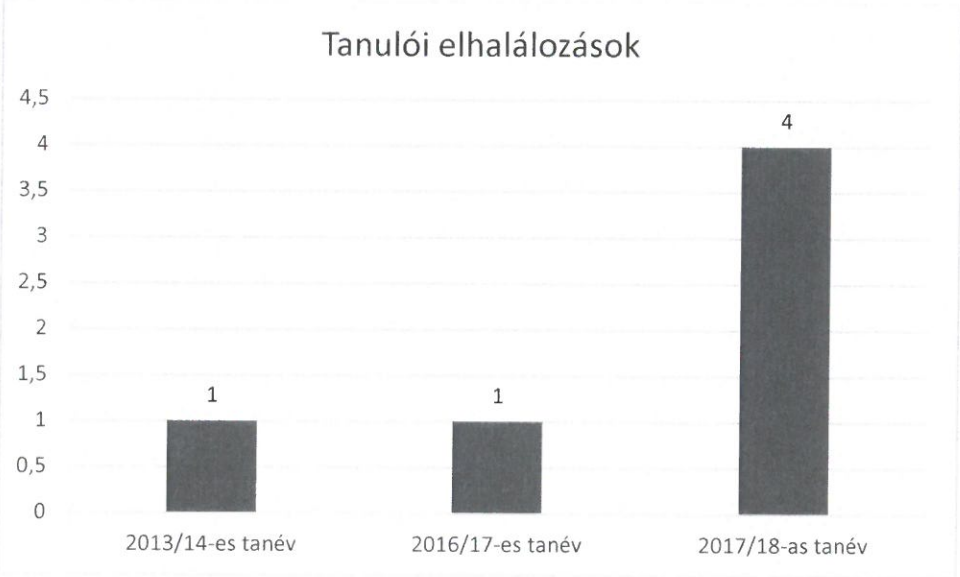

Az intézmény szakmai alapdokumentuma a 2021/22-es tanévtől legálisan is lehetővé teszi a mozgáskorlátozottság mellett a társuló fogyatékosságokkal rendelkező gyermekek, tanulók iskolai nevelését-oktatását, fejlesztését.

Az alábbi grafikon az intézményben jelenleg tanulók mozgáskorlátozottságán túl az egyéb fogyatékosságok előfordulását mutatja be.

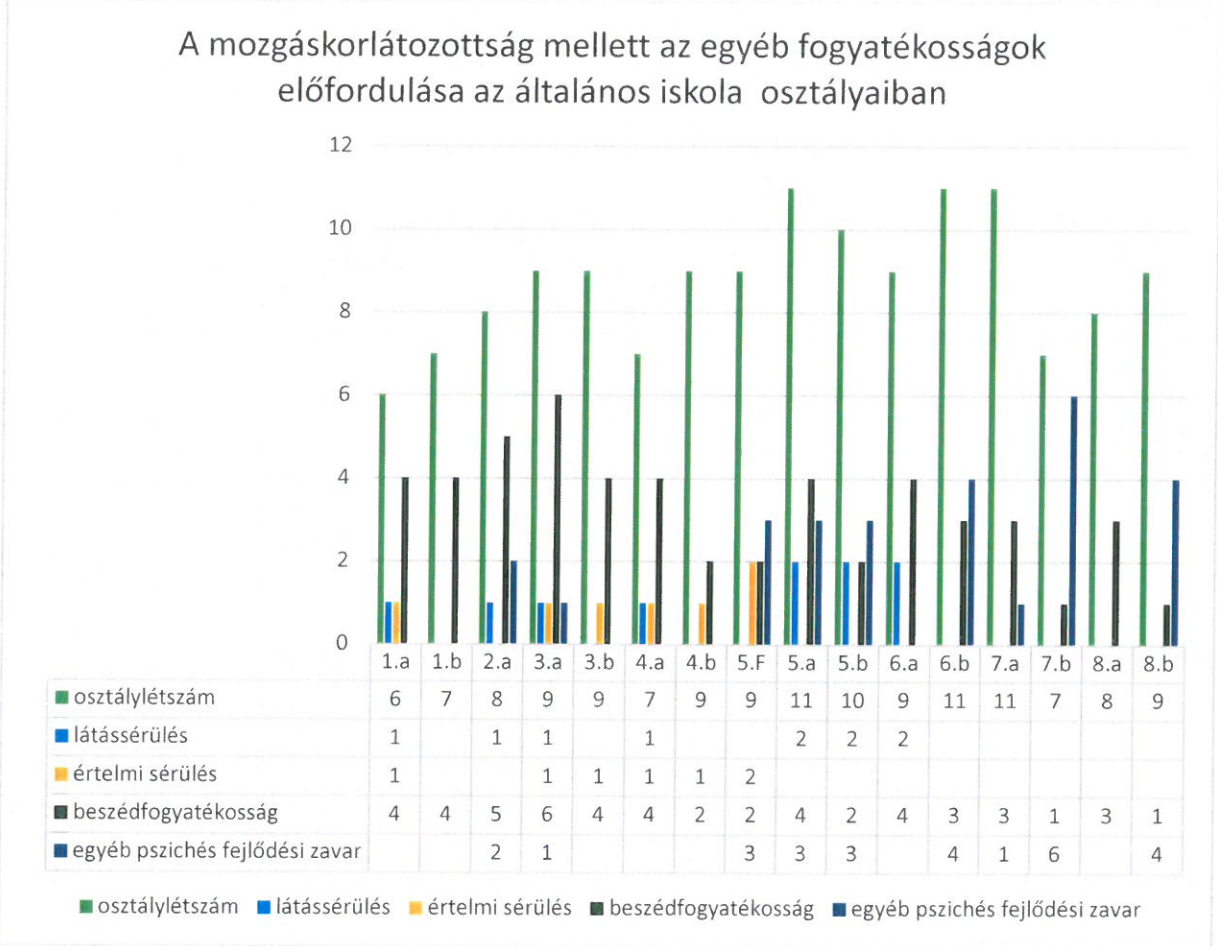

	1.a	1.b	2.a	3.a	3.b	4.a	4.b	5.F	5.a	5.b	6.a	6.b	7.a	7.b	8.a	8.b
osztálylétszám	6	7	8	9	9	7	9	9	11	10	9	11	11	7	8	9
látássérülés	1		1	1		1			2	2	2					
értelmi sérülés	1			1	1	1	1	2								
beszédfogyatékosság	4	4	5	6	4	4	2	2	4	2	4	3	3	1	3	1
egyéb pszichés fejlődési zavar			2	1				3	3	3		4	1	6		4

A grafikon adatai jól szemléltetik, hogy az alsó tagozat osztályainak a létszáma alacsonyabb, mint a felső tagozatos osztályoké. A mozgáskorlátozottság diagnózisa mellett még további 4 fogyatékosság figyelembevétele mellett kell az egyéni fejlesztési terveket elkészíteni, a habilitációs-rehabilitációs foglalkozásokat, valamint a tantárgyi differenciálást biztosítani. 7 mozgáskorlátozott tanuló esetében az értelmi sérülés diagnózisa is szerepel. Jelenleg a mozgáskorlátozott tanulók több mint a fele rendelkezik más fogyatékossággal is. Hozzávetőlegesen 10%-ban fordulnak elő olyan tanulói esetek, ahol a halmozottan fogyatékosság van jelen.

A fenntartó a 2021/22-es tanévtől megnövelte az intézményben dolgozó habilitációs-rehabilitációs munkatársak számát, hogy a mozgásfejlesztés mellett a társuló fogyatékosságok kezelését sérülésspecifikus feladatok ellátására felkészült szakember végezze.

Összességében megállapítható:

- a tanulói népesség csökkenése tapasztalható,
- az alsó tagozatos tanulói létszám esetében nagyon intenzív a csökkenés mértéke,
- a felső tagozaton emelkedés látható, de korántsem éri el a csökkenés mértékét,
- a tanulók több mint fele a mozgásszervi sérülése mellett további fogyatékossággal is rendelkezik,
- mind az alsó, mind a felső tagozaton megjelentek azok a diákok, akik a mozgáskorlátozottságuk mellett értelmi fogyatékosok is, (7 fő)
- a tanulók 10%-a 3 vagy annál több SNI diagnózissal rendelkezik.

Az általános iskolai intézményegységben megjelenő hagyományok szintén nagy múltra tekintenek vissza. Különösen nagy szerepe van ezek megszervezésében és megvalósításában a gyógypedagógusi munkaközösségnek. Miközben a feladatok kiosztásában és felelősségvállalásában egyéni ösztönzők és érdeklődési körök kapnak, kaphatnak prioritást, ugyanakkor mindenki mindenkinek segít, s aktívan részt vesz a folyamatokban. Már a tanév eleji tervezéseknél érzékelhető, hogy igazi csapatmunka jellemzi ezt az intézményegységet, mind más-más intézményegységek oldaláról, mind pedig más-más munkaközösségek és munkacsoportok, valamint egyének támogatásával.

Habár az elmúlt két év a pandémiás időszak alatt nem nagyon kedvezett a közösségi, hagyományőrző folyamatoknak, a munkatársak által mindig nagy figyelem és odafordulás mellett, körültekintően valósultak meg a különböző rendezvények, a tanévnyitó ünnepségtől a ballagásig, illetve a karácsonyfa körüli közös énekléstől a farsangig bezárólag.

Ebben az intézményegységben szervezik a legtöbb házi és külsős versenyt is. Szinte valamennyi tantárgyhoz kapcsolódik valamilyen jellegű verseny, vagy tudáspróba.

A munkatársak fokozottan figyelnek arra is, hogy valamennyi tanuló számára a részvétel lehetősége nyitva álljon. Ehhez kapcsolódnak pl. az intézményben zajló digitális fejlesztések, megtalálva a tanulók számára azokat a specifikumokat, amelyek az önálló tanulás lehetőségét biztosítják számukra. Hasonló lehetőséget kínál a témahetek és projektek szervezése, sokszor bekapcsolódva országos rendezvényekbe.

2.2.2.3 Gimnáziumi intézményegység

2010-ben indult el a Mozgásjavítóban a szakközépiskolai középfokú feladatellátás. Néhány évvel később a szakképzési törvény és az abban megfogalmazott feltételek ellehetetlenítette a felmenő rendszerű szakközépiskolai képzést. 2015. szeptemberétől a szakközépiskolai osztályok folyamatos kifuttatása mellett, az akkori megbízott tankerületi igazgató támogatásával nyelvi előkészítős gimnáziumi osztály indulhatott.

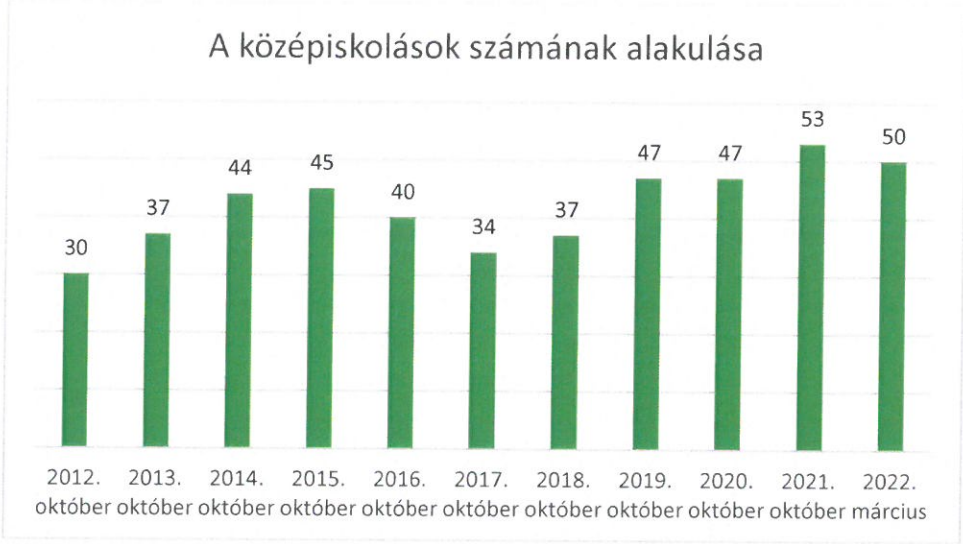

A létszámadatoknál látható első hullámív a felmenő rendszerű bevezetés miatt van, míg a második hullámvölgy egy elhamarkodott, s ma sem érthető fenntartói döntés miatt alakult ki. Ha a 2019-től kezdődő oszlopokat nézzük, ahol a nyelvi előkészítő osztály is jelen van, akkor az öt évfolyamnál kicsi az eltérés az egyes évek tanulói létszáma között.

A középiskolában különböző okok tanulói lemorzsolódáshoz vezettek. Az okok között találkozhatunk tanuló elhalálozással is. Öt tanuló esetében évfolyamismétlés történt. Három tanuló esetében szociális okok húzódnak meg (szülő elvesztése, iskolaszállítás megoldhatatlansága, gyermekvállalás-szülés). Egy esetben súlyos egészségügyi romlás következett be, két tanuló másik középiskolában folytatta a tanulmányait, három fő esetében pedig a tanköteles kor megszűnése miatt nem folytatódott a középiskola.

Összességében megállapítható, hogy az elmúlt években gyakoribbakká váltak az iskolaelhagyások.

A Mozgásjavítóban a középiskolai oktatás-nevelés a második esély iskolája filozófiával jött létre, melynek célja az volt, hogy valamennyi súlyosan mozgáskorlátozott személy számára, lehetővé tenni a középiskolai oktatásban való részvételt. Ezt a fajta küldetését mind a mai napig igyekszik teljesíteni nyelvi előkészítős gimnázium formájában. Profiljában az idegen nyelv tanulása és az informatikai tudás magas szintű alkalmazása van jelen. Ez az a két alap, amely hosszútávon munkaerő-piaci lehetőséget, valamint a felsőoktatásban való eredményes megjelenést és sikeres szakmaszerzést biztosít.

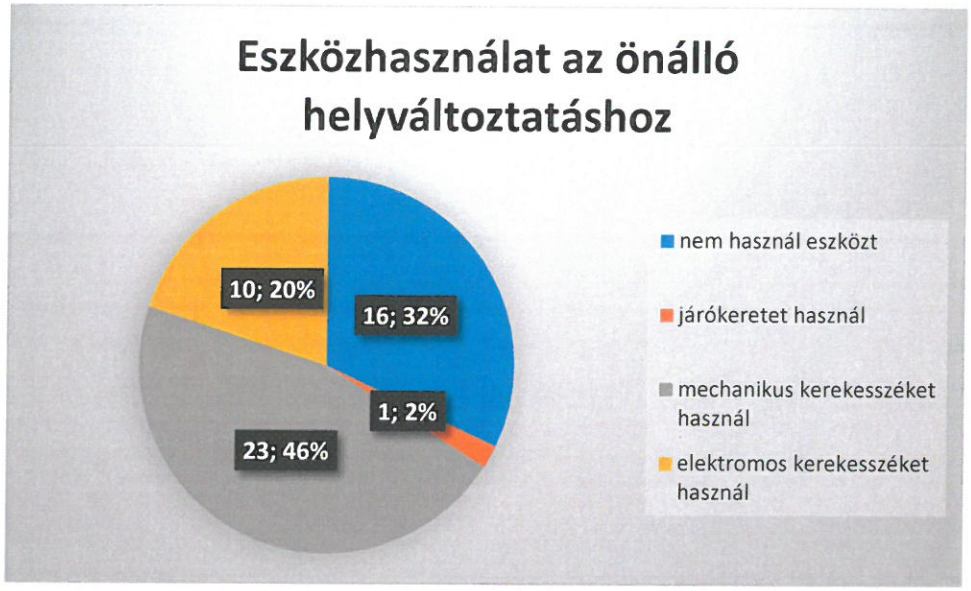

Az 50 tanuló közül 16 fő nem használ segédeszközt a helyváltoztatáshoz. 1 fő járókeret, 23 fő mechanikus széket és 10 fő elektromos széket használ. Nagyon magas a kerekesszéket használók aránya, ez a képzésben résztvevők 2/3-a (66%).

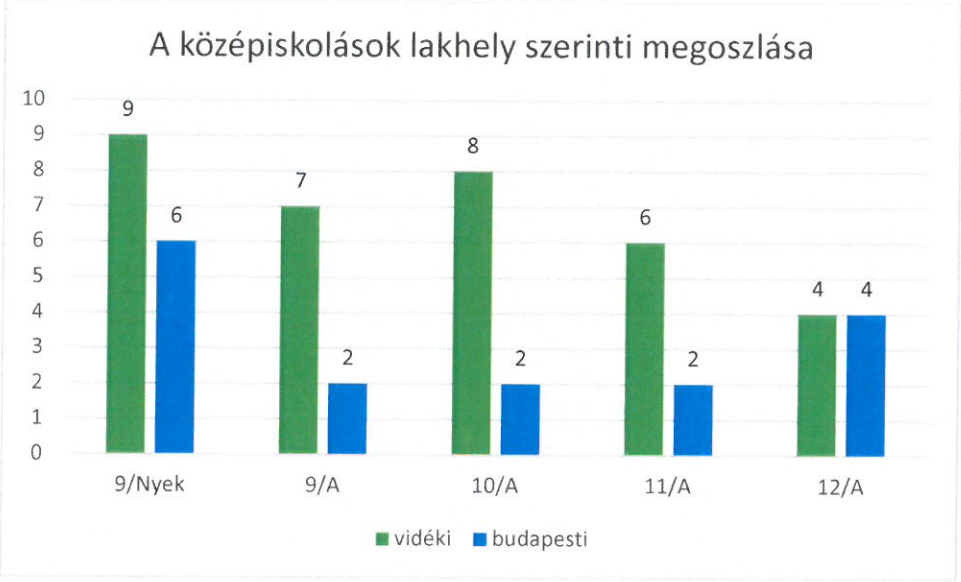

Ha az előző adathoz hozzáadjuk a lakhely szerinti eloszlást is, látható, hogy a vidéken élők száma jelentősen magasabb. 34 fő vidéki, így többnyire kollégiumi ellátást is igényel, a budapesti lakhellyel rendelkezők száma 16 fő, de közülük is vannak olyanok, akik heti néhány napot a kollégiumban töltenek az önállósodás jegyében.

A következő táblázat az érettségizett és a felvételt nyert diákok számát mutatja.

érettségi éve	érettségizett diákok száma	továbbtanuló diákok száma
2015	7	5
2016	7	5
2017	13	6

2018	7	3
2019	-	-
2020	7	5
2021	6	3

Látható, hogy 47-en tettek sikeres érettségit, és ebből 27 főnek sikerült bekerülni felsőoktatási intézménybe.

Szomorú éve volt a középiskolának a 2019. év, mivel sem szalagavató, sem ballagás, sem érettségi nem volt, ballagó osztály híján.

A középiskolában tanítók szemlélete és pedagógiai munkája képes betölteni az intézmény második esély iskolája szerepet. Gondolkodásuk, hitvallásuk által képesek segíteni a kicsit „búra" alatt felnőtté váló, önálló életet kezdeni vágyó középiskolások közösségét.

S közben egy újabb mérföldkőhöz érkezik a középiskola. Van-e lehetősége folytatni a nyelvi előkészítős gimnáziumot, vagy a jogszabályok szigora miatt ez a munkaerőpiaci belépést támogató lehetőség szertefoszlik a súlyosan mozgáskorlátozott diákok számára?

2.2.2.4 Kollégiumi intézményegység

Az országos beiskolázású Mozgásjavító EGYMI 120 férőhelyes kollégiummal rendelkezik azok számára, akiknek a mindennapos iskolába járás nem megoldható, vagy az életkörülményei ezt indokolják.

Ahogy az iskolai részleg, úgy a kollégiumi részleg is 21. századi, akadálymentes épített környezetben és eszközrendszerrel fogadja lakóit. A kollégiumi ellátás egyik sajátossága, hogy apartmanrendszerben működik, vagyis egymástól jól elkülönülő szervezeti egységek, apartmanok kerültek kialakításra a 2007-2010-ig tartó rekonstrukció során. Kilenc 12 személyes, egy 8 személyes és egy 4 személyes apartmanban kerülnek elhelyezésre a kollégiumot igénybe vevők. Általában a kisebb fiúk és lányok is külön apartmanokban laknak. A csoportok elosztását és elhelyezkedését mindig az adott évre jelentkezők száma, életkora és neme határozza meg.

Optimális esetben apartmanoként 1 apartmanpedagógus és 4 kollégiumi asszisztens segíti egy-egy apartman lakóinak ellátását. Sajnos, ahogy a Humánerőforrás fejezetben (3.1.) olvasható, a legnagyobb munkatársi fluktuáció ezen a területen tapasztalható, mind a pedagógusok, mind az asszisztensek körében. A fenntartói döntés következtében, remélhetőleg vonzóbbá lehet majd tenni ennek a feladatnak is a zökkenőmentes ellátását.

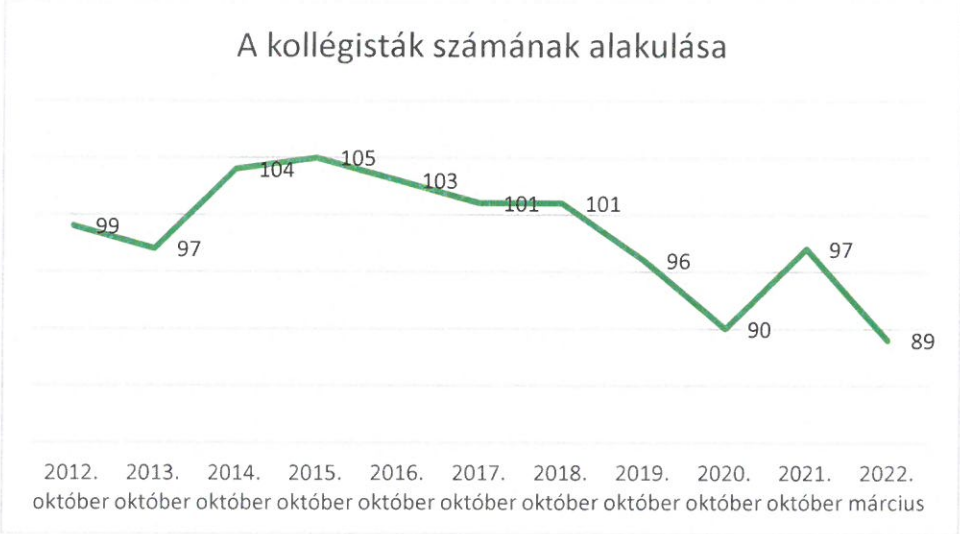

A kollégiumi ellátást igénybe vevők között az elmúlt évek során erős hullámzás figyelhető meg. A kb. 10-15%-os változást több tényező is meghatározta a tapasztalatok alapján. A kollégiumi létszám csökkenését befolyásolta az a tény is, hogy több család, gyermekük elhelyezése miatt Budapestre, vagy az agglomerációs térségbe költözött. A pandémiás időszakban, a szülők egy része gyermeke otthoni környezetben tartását találta biztonságosnak, csökkentve ezáltal a fertőződés kockázatát. A 2021. tanév eleji adatokhoz képest szintén magas csökkenés történt a kollégisták számában. A jelentős humánerőforrás hiány miatt több család is a bejárás mellett döntött, az intézményvezetéssel való egyeztetés alapján.

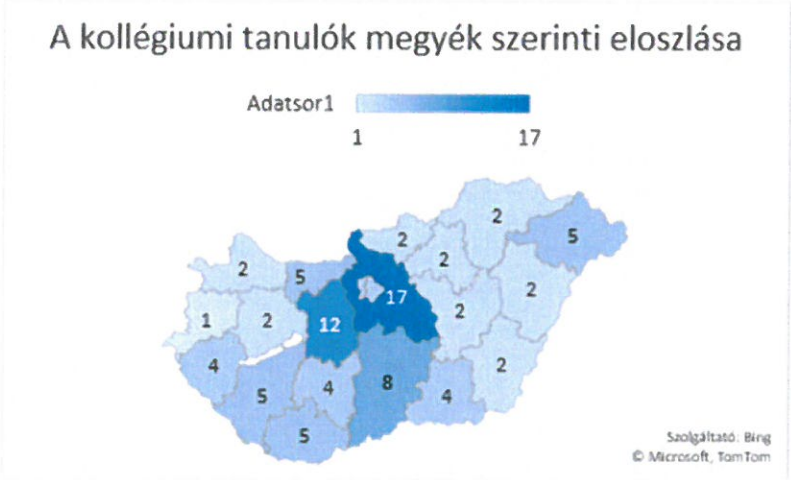

Az ország valamennyi megyéjéből igénybe veszik a mozgáskorlátozott tanulók a kollégiumi ellátást. Egy megye van, ahonnét csak 1 fő érkezik, nyolc megyéből 2 fő. A térképgrafikon sajnos nem mutatja, de budapesti kollégiumhasználó mindössze 3 fő van. Természetesen, találunk ennél magasabb számban érkezőket is. A legmagasabb résztvevői szám Pest megyéből érkezik, ez 17 fő, s ezt követi Fejér megye 12 fővel.

A kollégiumban dolgozó munkatársak sokféle tekintetben a családi formáció mintájára alakítják mindennapjaikat. A közös reggelitől kezdve, a délutáni „haza"érkezésig bezárólag, a közös esti vacsorán, közös játékokon, beszélgetéseken keresztül. Éppen ezért a kollégiumi hagyományoknak felértékelt szerepe van az ott

lakók számára. Csupán néhány régi és új hagyományt is érdemes lenne megemlíteni. Az egyik a szüreti mulatság, ahol a kollégisták saját maguk préselik a friss szőlőt és készítik el belőle a mustot és a közös tánc sem maradhat el, vagy lehetne említeni a Halloween-t megidéző töklámpásokat, míves és tréfás faragásokkal, vagy éppen a karácsony ünnepét idéző vacsorát.

Miközben a szocializációt segítő programelemek és tevékenységek sokasága kerül terítékre, a kollégiumot igénybe vevők mozgásállapota egyre súlyosabb képet mutat. Egyre gyakrabban kell légzésrásegítővel ellátott diákokat segíteni, vagy kell egyéb speciális eszközt biztosítani számukra. A hagyományos nevelő-oktató munka ezen a területen nagyon sok esetben gondozói munkává alakul át és sok esetben szinte valamennyi önellátási folyamatban aktívan együtt kell működni az ottani munkatársaknak a kollégistákkal.

A kollégiumi intézményegységhez tartozik az intézmény betegszobai részlege is. Ideális esetben 0-24 órában képes működni, de sajnos humánerőforrás hiány miatt egy optimális idejű ellátásra sikerült berendezkedni, ami 6-22 óra között valósul meg. Kisebb-nagyobb fluktuációkkal kellett az elmúlt időszakban a feladatot ellátni. Az itt dolgozók feladata nem csupán a rendszeresen gyógyszert szedők kiszolgálásában merül ki, hanem felelősen kell dönteniük egy-egy megbetegedés, baleset esetén is.

Az intézmény egészségügyi ellátói részlegét erősíti a Heim Pál Gyermekkórházból érkező gyermekorvos, az iskolaorvos, valamint az egyéb szakorvosok is, akik a fenntartó támogatásával és megbízása révén szakorvosi konzultációt biztosítanak az intézményben.

2.2.2.5 Módszertani intézményegység

Ha az intézményi organogramot alaposan megszemléljük, jól látható, hogy egy olyan intézményegységről van szó, amelyiknek a tevékenysége valamennyi intézményegységben lévő gyermekre, tanulóra, fiatalra kiterjed.

Nem csak tevékenységét, hanem köznevelési feladatvégzésének összetettségét is láthatjuk. Ebben az egységben valamennyi munkatárs speciálisnak mondható alaptevékenységet végez. Ezek a következők:

- mozgásnevelői
- utazó gyógypedagógusi
- logopédusi
- pszichológusi
- egyes feladatkörökhöz rendelt asszisztensi

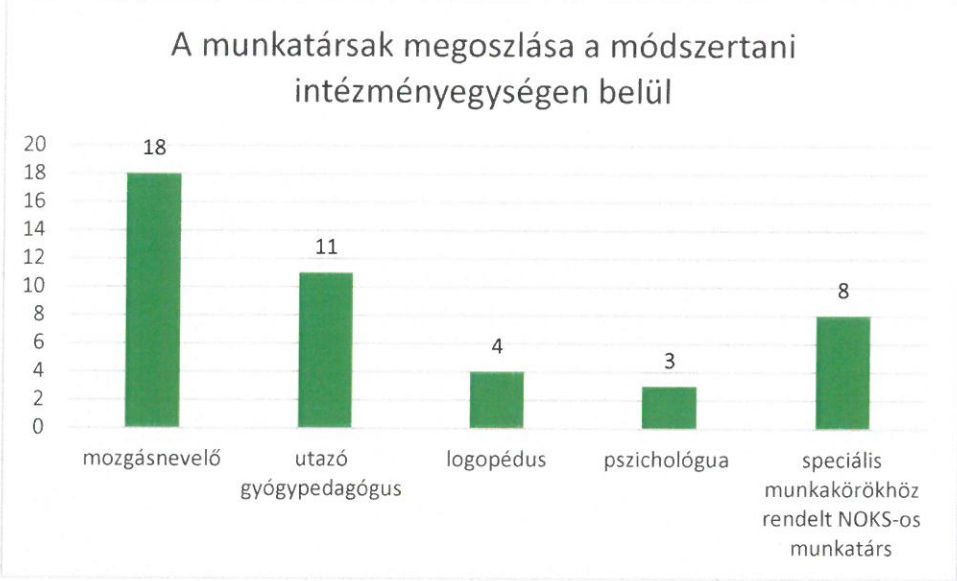

A mozgásnevelők szakmai munkaközösséget alkotva valósítják meg az intézmény egyik legfontosabb rehabilitációs tevékenységét, a mozgásnevelést. Munkájukat egyéni és kiscsoportos formában, tornatermi és uszodai környezetben végzik. Munkájuk rendkívül összetett. Alkalmazkodva az intézmény nevelő-oktató-fejlesztő munkájához, órarendi rendszerben, tudatosan megalkotott csoportokban végzik a heti legalább 5-szöri mozgásfejlesztést. Tevékenységüket a gyermekek, tanulók mozgásállapotához igazítva határozzák meg, s készítik el az egyénre szabott egyéni fejlesztési tervet. Szoros együttműködésben vannak az intézmény egyéb pedagógusaival és fejlesztőpedagógusaival, akik szakterületükhöz alkalmazkodva egészítik ki az egyéni fejlesztési terveket. Szükség is van erre, hiszen a gyerekek, diákok közel felének társuló fogyatékosságot állapított meg a szakértői bizottság.

Mozgásszervi sérülés tekintetében az alábbi főbb csoportokba oszthatóak a gyermekek, diákok.

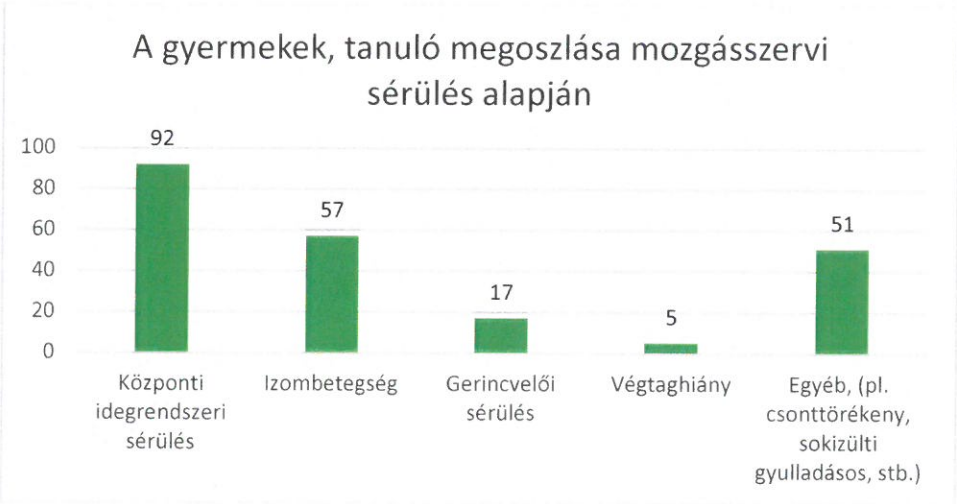

A grafikonból látható, hogy a diákok közel fele, 41%-a központi idegrendszeri sérült. Nagyon magas az izombeteg gyerekek száma, ami az összes tanuló negyedét teszi ki. A másik negyede az egyéb kategóriába soroltak közé tartozik.

A helyzetet tovább súlyosbítja, hogy a tanulók közel 70%-a kerekesszékes, annak is az egyik fele mechanikus, a másik fele elektromos széket használ. Az elmúlt évek adatai alapján megállapítható, hogy egyre súlyosabban mozgásállapotú gyerekek kerülnek be az intézménybe. Ezeket az adatokat támasztják alá az óvodai és az általános iskolások részadatai is.

A mozgásnevelőknek mindegyik kórformára komplex megoldási és fejlesztési javaslattal kell rendelkezniük.

A mozgásnevelők irányítása mellett dolgoznak a speciális munkakörhöz kapcsolódó NOKS-os státuszú munkatársak, ilyenek pl. az úszómesterek, a gyógytornász végezettséggel rendelkező, valamint az uszodai térben segítő munkatársak is.

A közösség másik nagy csoportját az utazó gyógypedagógusok alkotják, szintén munkaközösségi kötelékben. 2000-ben, 21 évvel ezelőtt jött létre ez a csoport, amelynek kialakulása a tudatos együttneveléssel egyidejűleg követelt helyet magának s alakította folyamatosan önmagát. Az utazó gyógypedagógusi hálózat az elmúlt félévben sok változáson ment keresztül, sok tevékenységben vett részt. Új mozgásfelmérő lapot dolgozott ki, attitűdformáló programokat tartott.

A grafikonból jól látható, hogy kevés integráltan nevelt óvodás ellátására kerül sor. Ez leginkább annak tulajdonítható, hogy az óvodai ellátás alapfeladatát az önkormányzatok végzik, s egyre gyakrabban találkozhatunk azzal a ténnyel, hogy saját gyógypedagógust alkalmaznak. Mind az általános, mind a középiskolások száma magas.

Munkacsoportként működik a logopédusok közössége. A mozgáskorlátozottság mellett a legmagasabb számban előforduló fogyatékosság a beszédfogyatékosság vagy kommunikációs akadályozottság.

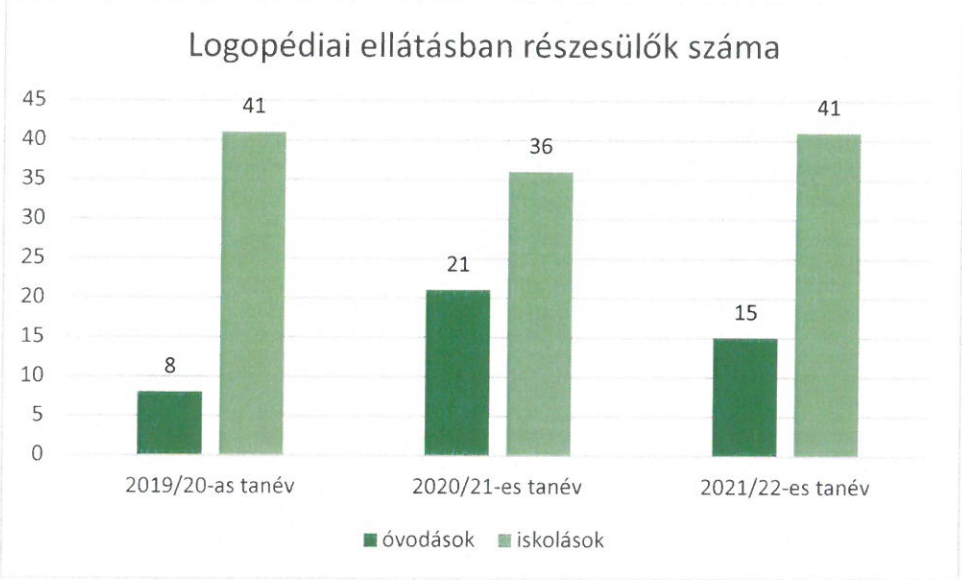

A szakszolgálat logopédiai munkát végző munkatársai egyáltalán nem segítenek be a beszédhibás gyerekek fejlesztése. A beszédhibás, vagy beszédfogyatékos gyermekek ellátása egyre nagyobb feladatot ró a logopédusokra, és egyre magasabb a nem beszélő gyerekek száma, akiknek speciális eljárást kell biztosítani az ismeretszerzés valamennyi folyamatában. Az ellátottak számában hullámzás tapasztalható, de prognosztizálható a növekedés.

A leggyakoribb logopédiai ellátási területek: dyslalia, dysarthria, anarthria, dyslexia-dysgraphia, dadogás, aphasia stb.

Szintén munkacsoportot alkotnak a pszichológusok. 2,5 + 0,5 állású pszichológus végzi az intézményben a pszichológusi munkát. Munkájuk iránt egyre nagyobb a kereslet. Az elmúlt években az alábbi problémakörökkel keresték fel őket:

- viselkedés-magatartás probléma,
- szorongás,
- hangulati élet nehézségei,
- családi nehézségek,
- beilleszkedési nehézség

Ezeknek a következményei egyre súlyosabb esetekben manifesztálódnak. Míg a megelőző években egyáltalán nem, most nagyon gyakorivá vált a „falcolás", valamint az alkoholfogyasztás. Egyre magasabb azoknak a fiataloknak a száma, akiknél a depresszió tünetei felismerhetők, és a depresszió következményei komoly problémákat okoznak...nagyon komoly problémákat okoznak. Feltehetően ezt a tényt az elmúlt 2 év Covid időszaka meg is erősítette negatív irányba. Megnőtt az

egyéni pszichológiai támogatást igénylő esetek száma. A gimnazista diákoknál különösen nagy nehézségeket tapasztaltunk a digitális időszak hosszú elhúzódása következtében.

2.3 Kapcsolatok, partnerségek

2.3.1 Alapítványok

A Mozgásjavító EGYMI-nek 3 alapítvánnyal is nagyon szoros az együttműködése.

A legrégebben alapított (1993) a Zsótér Pál közhasznú (1999) Alapítvány. Csak az elmúlt 10 évben, közel 100 millió forintos támogatást szerzett az intézménynek. Az alapítvány megalakulása óta a személyi jövedelemadókból befolyt 1%-okból, támogatásokból, valamint pályázati forrásokból tartja fenn magát, és fejti ki az alábbi tevékenységeket:

- iskolai rendezvényekhez, tanulmányi kirándulásokhoz, kulturális eseményekhez, táborozásokhoz anyagi támogatást nyújt,
- tréninglakás programot működtet,
- pedagógusok szakmai megújulását támogatja,
- ösztöndíj programot működtet,
- Gyermek Érdemérem, Gyermek Ösztöndíj, Emlékérem és Életműdíj kitüntetéseket adományoz az arra érdemeseknek.

A „Tégy egy lépést!" Alapítványt 2015-ben jegyezték be közhasznú alapítványként. Nyári tábori programokhoz, konferenciák megszervezéséhez nyújt segítséget, valamint továbbképzések fejlesztésében vállalt szerepet az utóbbi időszakban.

Tevékenységei:

- habilitációs-rehabilitációs tevékenységek támogatása,
- innovációs tevékenységekben való részvétel támogatása,
- a társadalmi szemléletváltást befolyásoló tényezők serkentése,
- disszeminációs és kommunikációs tevékenységek biztosítása, a szolgáltatói környezet tudatosítása.

A Batthyány-Strattmann László Óvodai alapítvány 2016 óta segíti a Mozgásjavító óvodai intézményegységét.

A Mozgásjavító Óvodai intézményegységének támogatása az alapítvány fő feladata.

Tevékenységei:

- az óvodások kulturális programokra való eljutásának támogatása,
- a komplex szomatopedagógiai fejlesztés eszközparkjának biztosítása,
- az óvoda munkatársai terápiás képzettségének támogatása.

2.3.2 Mozgásjavító Diák Sport Egyesület

A Mozgásjavító Diák Sport Egyesületet (MDSE) 2002-ben alapították, azzal a céllal, hogy a mozgáskorlátozott gyermekeket, fiatalokat – különböző sportágakon keresztül – az egészséges életmódra és a szabadidő hasznos eltöltésére nevelje.

Habár az elmúlt 2 év (pandémiás időszak) nem igazán kedvezett a sportolási lehetőségeknek, ~~mégis~~ a rögzült hagyományok időről-időre fókuszba helyeztek egy-egy kisebb sportrendezvényt.

Az MDSE különböző sportrendezvényekhez, sportolási eseményekhez nyújt szervezett kereteket.

Ezek közül az egyik legkiemelkedőbb, a több mint 10 évvel ezelőtt életrehívott Mozgásjavító Kupa. Az egész évet átívelő rendezvénysorozat 7 állomásából 4 alkalommal úszóverseny, 2 alkalommal bocciaverseny és 1 alkalommal ügyességi verseny megszervezésére kerül sor. Hatalmas szervezés, óriási munka, követhető szabályrendszer. Az ország különböző részeiről érkezők a lefektetett szabályok szerint vesznek részt a versenyeken. A programok zárásaként elmaradhatatlan kellék a kupa és az érem.

Az ügyességi verseny feladatait a Mozgásjavító mozgásfejlesztő munkatársai találják ki és természetesen együtt is vesznek részt annak lebonyolításában. Mindegyik alkalom szerves része a szurkolás, a gratuláció és elismerés.

A fenti program mellett még kisebb sportalkalmakon való részvételt is támogat az Egyesület, pl. a Spar futás, vagy a Vivicitta futónap. Minden évben sor kerül sporttáborok szervezésére is.

Az MDSE-n keresztül fontos sportbizottságok, egyesületek és szakosztályok is erősítik az intézmény sporthoz, parasporthoz való kötődését. Ilyenek pl. az MPB – Magyar Paralimpiai Bizottság, vagy a FODISZ - Fogyatékosok Országos Diák-, Verseny- és Szabadidősport Szövetsége.

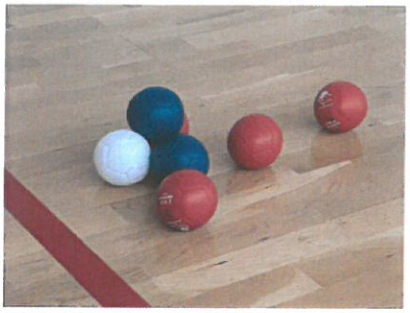

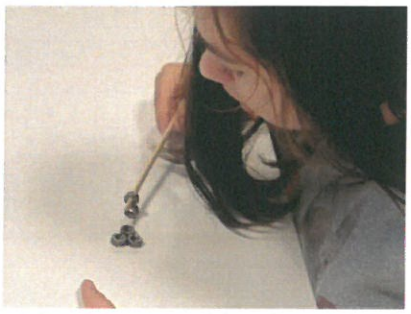

2.3.3 Együttműködések

Az intézmény egyik kiemelt, együttműködő partnere a **szülői közösség**. Az osztályonként, csoportonként megválasztott szülői képviselők 3 tagú szülői szervezeti képviselettel vesznek részt az intézményi életet, tevékenységeket meghatározó főbb döntésekben, intézményi alapdokumentumok véleményezésében, illetve javaslatokkal is élnek.

Habár a pandémia racionalizálta a szülők által bejárható területeket az intézményi falakon belül, az épület zsibongója, vagy kávézója remek lehetőséget nyújt szülői, vagy szülői-munkatársi egyeztetéseknek, megbeszéléseknek. Általánosságban a megoldásközpontúság, a minőségi feladatvégzés inspirálja őket és erősíti az együttműködést az iskola és a családi ház között.

Az intézménybe járó mozgáskorlátozott gyerekek, fiatalok szülei nagy feladatot és felelősséget kaptak az élettől. Többségében segítő, együttműködő családokról beszélhetünk, de néha előfordulnak olyan események, melyekhez a **gyermekvédelem** segítségét kérjük. Néha különösen nehézsorsú életekkel is találkozhatunk, ahol az otthoni napi, vagy hétvégi ellátás is problémát okozhat. Hátrányos, vagy halmozottan hátrányos helyzettől függetlenül, néha egy-egy különösen nehéz, megoldandó feladat kerül az intézményvezetés asztalára. Nem gyakoriak, de előfordulnak gyermekbántalmazásokra, egyéb abúzusokra utaló jelek, melyek megoldásába, a kezdeti lépések megtétele érdekében speciális tudással rendelkező szakemberek bevonása történik. Néha-néha előfordulnak garázdaságra utaló események, tettek is, ilyenkor pl. a **rendőrség** is részt vesz az ügyek biztonságos, szakszerű megoldásában.

Az intézménybe járó diákok életébe tudatosan törekszünk a mindennapi mozgásnevelés mellett a sportolási, parasportolási lehetőségeket beiktatni, kínálatba tenni. Tudjuk, hogy nem lesz mindenkiből élsportoló, de fontosnak tartjuk, hogy a

sportolás örömszerzési funkciója is jelen lehessen a mindennapokban. Amennyiben ehhez egy kis tehetség is párosul, utánpótlásszervezetek segítségével juthatnak el a diákok egy-egy sportszövetségbe. Jelentős szerepe van a már említett **Paralimpiai Bizottság**nak, vagy **FODISZ**-nak, akik rendszeresen szerveznek olyan programokat, ahol mind a sportban eredményeket elérő diákokat és felkészítő munkatársakat elismerik, díjazzák, motiválva a további teljesítésre, együttműködésre és bizony néha a legnagyobbak közé, a parasportolók, paralimpikonok közé való bekerülésre.

2.3.4 Pályázatok, projektek, nemzetközi kapcsolatok

Az intézmény innovatív szemlélete szinte a kezdetektől fogva jelen van. Az utóbbi években, évtizedekben ez a szemlélet meghatározó elemmé formálódott, akár az intézményi rekonstrukciót, akár a hazai és nemzetközi, közösségi pályázatokon való részvételt elemezzük.

Az intézmény szakmai és munkatársi elköteleződését mutatja a számtalan projektben való önálló részvétele, vagy konzorciumban való együttműködés. Több évtizedes partnerségre nyúlik vissza a Regensburgban hasonló profilú intézmény, amelyikkel a Mozgásjavítónak partnerintézményi megállapodása is van. A pandémia ugyan okozott néhány év kiesést, de a szakmai kapcsolat nem szűnt meg az intézménnyel. Remélhetőleg már a nyáron fogadhatunk csoportokat a kollégiumi épületrészben, ahogyan ők is várják diákjainkat és munkatársainkat.

A munkatársak tanulni vágyását, ismeretszerzési kedvét mutatja az a tény is, hogy folyamatos pályázatírói és nyertesei vagyunk a Tempus Közalapítvány által meghirdetett Erasmus+ pályázati kiírásnak. Van jelenleg is futó pályázat: munkatársak mobilitása, illetve stratégiai együttműködések projektek.

Az előző évek járványügyi helyzete erősen befolyásolta a nemzetközi programok lebonyolítását. A digitális formában megtartott programokkal a projektek megvalósítása folyamatos volt, a személyes tapasztalatszerzést nem pótolhatták. A járványügyi szabályok enyhülését követően az Ukrajnában kialakult háborús helyzet is befolyással van a személyes jelenléttel járó programok szervezésére.

Az Unióhoz való csatlakozást követően valamennyi meghirdetett közösségi pályázat megírásával élt az intézményünk, amely a profiljába tartozott. Nem csak élt, hanem sikeres projektek megvalósítására is sor került. Kiemelt lehetőséget kínált a partnerségben az eszközkölcsönző rendszer kialakítása, amely mind a mai napig működik. Sok pályázat minőségi elmozdulást indukált, melyek nyomán intézményi jó gyakorlatok kerültek kifejlesztésre, vagy az együttnevelés professzionális alapjainak letételére, módszertani kiadványok elkészítésére kerülhetett sor a sok más számtalan program és tevékenység mellett.

3 Programok, tervek, fejlesztések

3.1 A szakmai munka fejlesztésére vonatkozó elképzelések

A 120 éves, nagymúltú intézmény mindvégig a mozgáskorlátozott gyermekek, tanulók, fiatalok szolgálatában állt. Alapvetően ennek a szemléletnek a folytatása elengedhetetlen még akkor is, ha a társadalmi igények időről-időre fontosabbnak tűnő, vagy azonnali megoldást igénylő feladathelyzeteket teremtenek, mint pl. az autizmus spektrum zavarral diagnosztizált gyermekek óvodai ellátása.

Természetesen nem kerülhet hátrányba egyetlen sajátos nevelési igényű gyermek sem, hanem hosszútávú megoldásokban szükséges gondolkodni.

Ennek megfelelően a teljes akadálymentességgel bíró intézmény felszabaduló tereit érdemes lenne továbbra is mozgáskorlátozott gyermekek és fiatalok számára, köznevelési célok megvalósítására használni.

Az óvoda részleg jelenleg a Lajta-ház 3. emeletén található. 4 csoport kialakítására került sor az elmúlt 9 év alatt. Mindegyik csoport számára csoportszoba és egy fejlesztő terem is rendelkezésre áll a minőségi munkavégzéshez. Látva az egyre súlyosabb mozgásállapotú, óvodáskorú gyermekeket, szükségesnek tartom felülvizsgálni a csoportok létszámát (jelenleg 8 fő). A gyerekek mozgásállapota, az önállóságuk alacsony szintje, az egyéb fogyatékosságokból eredő kihívások indokolják a kisebb létszámú csoportok szervezését.

Fejlesztési javaslat: az óvodai csoportok száma 4-ről 5-re emelkedjen a hozzá szükséges humánerőforrás biztosításával. Fontos lenne az egy-egy csoportba felvehető gyerekek számát maximum 7 főben meghatározni. Valamint szükséges lenne a meglévő humánerőforrás növelése, legalább 1 NOKS-os munkakörrel, illetve munkatárssal, aki besegít a csoportoknak kirándulások, csoportfoglalkozások alkalmával.

Jelenleg az óvoda intézményegység a Lajta épület 3. emeletén működik. Ez a mondat ismétlődik, esetleg:: A Lajta épületben... Ebben az épületben két régi lift üzemel, amelynek működése nem megbízható, gyakoriak az akár többnapos leállások. Ez komoly hatással van az óvoda biztonságos és balesetmentes ellátására, még úgy is, ha az óvodások menekítése oldható meg legegyszerűbben.

Fejlesztési javaslat: átgondolásra javaslom a Lajta-házhoz kapcsolódó külső lift megépítését a biztonságos óvodai alapfeladat ellátása és működtetése érdekében.

Amint a helyzetelemzésből is kitűnik, az ép intellektusú mozgáskorlátozott gyermekek, tanulók száma az egyre inkább elterjedőben lévő együttnevelés miatt csökkenő tendenciát mutat. Ugyanakkor a társuló fogyatékosságok megjelenése egyre növekvő számot eredményez.

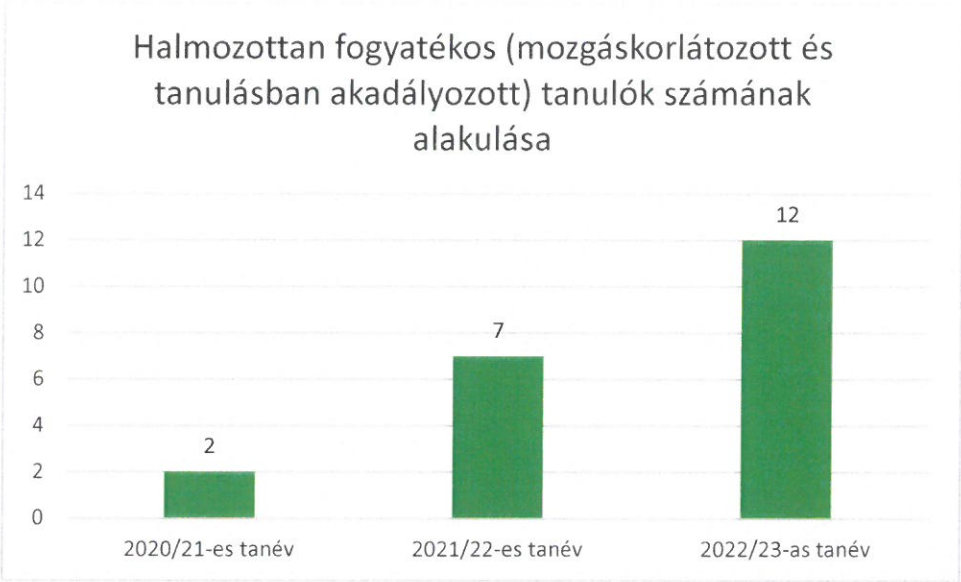

Előzetes mutatók szerint a 2022/23-as tanévben 12 olyan gyermek is a Mozgásjavító tanulója lesz, akik a mozgáskorlátozottságuk mellett tanulásban akadályozottak. Látható, hogy szinte robbanásszerű a társadalmi igény, melyre reagálni kell az intézménynek.

A jelenlegi 7 tanuló között már most van 2 olyan tanuló, akiknél az értelmi sérülés mértéke nagyobb, vagyis a várható új diagnózisuk alapján értelmileg akadályozottak. Már a tanulásban akadályozottság ténye is nagy kihívás elé állította a munkatársi közösséget. Amennyiben a mozgáskorlátozottság mellett az értelmileg akadályozottak száma eléri az 5 fős létszámot, önálló csoportot kell létrehozni, mert az intellektuális képességük messze elmarad a társaikétól, valamint az ismeretszerzés mértéke, formája is jelentősen eltér az átlagpopulációétól.

A közeli jövő egyik várható fejlesztési feladata: összevont iskolai csoport kialakítása, ahol a mozgásszervi sérülés diagnózisa mellett megállapítást nyer az értelmileg akadályozottság ténye is. (foglalkoztató tagozat)

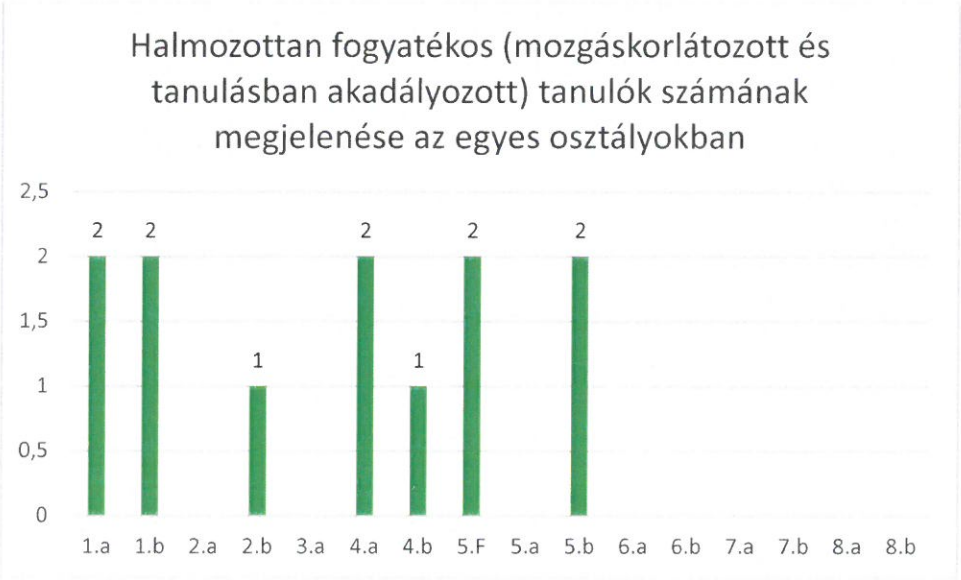

Viszonylag egyenletes elosztást mutat az érintett tanulók száma az egyes osztályokban. A távlati jövőt jelen pillanatban csak jósolni lehet, ugyanakkor már most érdemes törekvéseket tenni arra az esetre vonatkozóan, ha a felső tagozatra kerülnek ezek a diákok. Kérdés: hogyan valósítható meg optimális körülmények között a szaktantárgyi oktatás, hogyan lehet a gyógypedagógiai kompetenciákkal és a szakos tanári együttműködésekkel átláthatóan, ugyanakkor a továbbtanulásra is felkészíteni a diákokat?

Az iskolareform eredményeként került bevezetésre a nyújtott felső tagozat. A több mint 3 évtized alatt sokat változott a tagozatra bekerülő gyerekek válogatásának szempontrendszere, írott és íratlan szabályok léptek életbe.

A közeli jövő egyik fejlesztési feladata: a nyújtott felső tagozatra továbbra is azok a diákok kerüljenek, akiknek a mozgásállapotuk és egyéni képességeik miatt hosszabb időre van szükségük a tananyag elsajátítására. Ezzel párhuzamosan érdemes lenne megfontolni, hogy a nyújtott tagozat csak az 5-6. évet nyújtja el 3 évre. 7. osztálytól a tanulói közösség szétválik azokra, akik a mozgáskorlátozottságuk mellett tanulásban akadályozottak is, és/vagy tantárgyi felmentéseik vannak, illetve azokra, akiknél az értelmi sérülés ténye nem áll fenn, tanulmányi előrehaladásuk zökkenőmentesnek ítélhető meg. Ezen esetekben a szaktanári tevékenység erőteljesebben irányulhatna a továbbtanulás megsegítésére. A vele párhuzamos 7-8. osztályokban pedig, szükség esetén a közismereti tárgyak csoportbontásban való tanítása valósulhatna meg szaktanárok igénybevétele mellett.

A hosszútávú elképzelések között szerepel az alsó tagozaton a 3-4. évfolyam, vagy osztály, nyújtott tagozatként való működtetése.

Egyre nagyobb igény jelentkezik a súlyos és halmozottan fogyatékos tanköteles korú gyerekek, fiatalok köznevelési rendszerben való ellátására.

A közeljövő egyik kiemelt feladata lehet az összevont foglalkoztató tagozat kialakítása mellett a fejlesztő nevelés-oktatás biztosítása. Ezeknek a kialakítása abban az esetben valósulhat meg átépítés nélkül, amennyiben a rendelkezésre álló terek racionalizálása megtörténik, valamint a Mozgásvizsgáló Szakértői bizottság által használt terület is új funkcióba kerül. Ez utóbbi helyen pszichológiai, logopédiai, fejlesztőpedagógiai és mozgásfejlesztői feladatok ellátására, valamint a súlyos és halmozottan sérült gyerekek számára Snoezelen szoba kialakítására kerülne sor. A tudatos terem-, illetve szobaátcsoportosítás eredményeként 2 db 5-6 fős összevont foglalkoztató és 3-4 fejlesztő nevelő-oktató iskolai csoportban, 5-5 fő ellátatlan mozgáskorlátozott gyermek, fiatal számára biztosítaná az ideális, akadálymentes környezetben, a szakszerű, napi bejárással biztosított ellátást, kollégiumi elhelyezés nélkül.

3.2 A tanulókhoz kapcsolódó fejlesztési elképzelések

Az elmúlt időszak, amely akár a Covid-helyzethez is köthető, egy felerősödő jelenséget hozott, amely mögött a depresszív magatartások, folyamatok és azok megoldáskeresései váltak hangsúlyossá, amelyek kezelései túlmutatnak az intézményi

szakemberek, pl. pszichológusok tudásán és gyakorlati megoldási lehetőségein. Egyre égetőbbé válik az eddigi szakorvosi gárda mellett rendszeres pszichiáteri segítséget is biztosítani, hogy lehetőség szerint elébe menjünk falcolásoknak, életfeladásoknak, illetve az életből kilépni akaró helyzeteknek.

Tervezett feladat: Rendszeres, heti 4 órás jelenléttel pszichiáter megbízása és foglalkoztatása.

A 8. évfolyamot befejezett tanulók eltérő képességekkel rendelkeznek a továbbtanulás tekintetében. Az elmúlt több mint egy évtized igazolta, hogy létjogosultsága van a gimnáziumi oktatásnak. Igényként felmerült 1-1 más diagnózisú, vak vagy siket középiskolás tanuló befogadása. Nagyon ritkán van arra szükség, hogy különnevelésű gimnáziumi osztályban kapjon elhelyezést vak vagy siket személy.

Tervezett feladat: szükség, érdeklődés esetén a gimnáziumban a felvételi jogszabályok megtartása mellett, előzetes egyeztetés alapján (siketek, vakok intézménye), egy-egy siket vagy vak személy felvétele a gimnáziumba, a megfelelő humánerőforrás biztosítása mellett.

Azoknak a tanulóknak, akik számára nem a gimnázium nyújt továbbtanulási lehetőséget, fontos, hogy az intézmény szerepet vállaljon a pályaválasztási folyamataikban.

Tervezett feladat: a Közép-Pesti Tankerületi Központ által fenntartott szakmai képzést nyújtó intézményekbe mozgáskorlátozott diákok bejutásának támogatása.

A középiskolások számára tudományos és/vagy kutatással egybekötött projektmunka meghirdetésére is sor kerülhetne.

Tervezett feladat: a középiskolás diákok számára mesterpedagógusi program, kutatótanári program, vagy munkaközösségvezetői program támogatásával MEX-TDK létrehozása, melynek ösztönző rendszerének képviselője a Zsótér Pál Alapítvány lehetne.

Folyamatos tevékenység és tervezett feladat: az egyéni életutakhoz igazodó társadalmi beilleszkedés segítése, támogatása a munkaközösségeken keresztül.

3.3 Az épület fejlesztésére vonatkozó elképzelések

A 2007-2010 között időszakban lezajlott rekonstrukciónak csak az első lépése valósult meg. A 2. üteme gazdasági-anyagi szempontból elmaradt, amelynek mostanra komoly következményei alakultak ki, ami a Lajta-házat érinti. Mozgásjavító intézményként elengedhetetlen, hogy biztonságos liftek működjenek az épületben. Erre egyrészt a gyermekek, diákok közlekedési szempontjai miatt van szükség, a másik nyomós érv a veszély- vagy katasztrófahelyzet esetén válik kiemelten indokolttá. Az épület tetőszerkezetével is komoly problémák jelentkeztek az utóbbi években. Van olyan tetőszerkezeti rész, ahonnét a gerenda teljes mértékben szétrohadt, hiányzik. Azonnali megoldásra van szükség. Az épület felsőbb szintjeinek a nyílászárói szintén életveszélyes állapotban vannak. Ezek cseréjét az épület műemlék jellege tovább

nehezíti. Ezzel párhuzamosan építészeti remekmű az épület kerítése, amelynek felújítása szintén nem várhat tovább. Speciális megoldásokkal jelentősen lehetne az épülettől mintegy 50 m-re lévő vasúti közlekedés miatt kialakult helyzeten is változtatni. Az 5-8 percenként elhaladó szerelvények zaja hihetetlen mértékben beszűrődik az épület termeibe, a tanítási helyszíneket jelentősen és folyamatosan megzavarva.

Az épület teljes fűtési rendszerének átvizsgálására és javítására lenne szükség, az épület fűtéskorszerűsítése sem maradhat el. A szabályozhatatlan régi konstrukció miatt vagy folyamatos hőség, vagy hideg jellemzi az itteni tereket. Mintegy másfél-2 hónapja nincs fűtés a kollégiumot és az iskolai részt összekötő folyosón. A kabát nélkül érkező kollégisták igazi „zimankós" élményben részesülnek, amíg megteszik kerekesszékeikkel vagy járókereteikkel ezt a kb. 30 méteres távolságot. Részmegoldást jelenthetne az épület napelemekkel történő felszerelése.

Az épület fejlesztésére vonatkozó javaslatok:

- **a Lajta-ház mindkét liftjének cseréje,**
- **a Lajta-ház nyílászáróinak cseréje és/vagy javítása,**
- **a Lajta-ház zajszűrésének a megoldása,**
- **a Lajta-ház tetőszerkezetének javítása,**
- **a Lajta-ház előtti műemlékjellegű kerítéssor felújítása,**
- **az épületegyüttes fűtéskorszerűsítése, a fűtetlen helyiségek kijavítása,**
- **az épületegyüttes napelemekkel történő felszerelése,**
- **valamint külső lift építése.**

3.4 A közösségre vonatkozó elképzelések

A fenntartó által engedélyezett státuszok száma 231. Ebből 110 pedagógus, 86 NOKS-os és 35 technikai álláshely. A humánerőforrás fejezetben részletesen bemutatásra és kibontásra kerültek ezek az adatok. Az a tény azonban nem elhanyagolható, hogy jelenleg 30 fő GYES-en, GYED-en tartózkodik. Ez a szám a munkatársak 14-15%-a, ami magas arányúnak mondható, s egyúttal azt is jelzi, hogy inkább egy fiatal közösségről van szó.

Mind az intézmény múltja, mind az intézmény egyedisége, az országban betöltött szerepe többlet feladatot és felelősséget ró az intézmény valamennyi munkatársára és az intézményvezetésre is. A közösségnek, a közösségre való odafigyelésnek fókuszált helye van mind a jelenben, mind pedig a távlatokban egyaránt.

Fontos, hogy a Mozgásjavítóba érkező munkatársak minél előbb megismerjék a Mozgásjavító egyes területeinek működését, hagyományait, értékeit. A kialakított jó gyakorlat, a „Belépő képzés" sok szempontból képes betölteni a szerepét, de hosszútávú megoldásokat nem kínál. Erre az intézmény vezetésének kell odafigyelnie.

A mozgáskorlátozott gyermekek, tanulók, fiatalok nevelésére-oktatására, fejlesztésére létrehozott, az ország egyetlen ilyen jellegű komplex intézményének további humánerőforrás bevonására van szüksége:

Szükségesnek tartok létrehozni egy olyan kommunikációs (honlap, Facebook, hirdetmények stb.) státuszt, melyet szakirányú végzettséggel rendelkező megváltozott munkaképességű személy képes elvégezni teljes munkaidőben.

Szükségesnek tartok létrehozni egy olyan informatikai, menedzser-jellegű státuszt, amely által a mozgáskorlátozott gyerekek, diákok informatikai eszközökkel történő ellátása egyénre szabottan valósulhat meg. Az ebben a munkakörben dolgozó munkatárs támogatná a megfelelő eszközök megtalálásán, kipróbálásán keresztül a legsúlyosabb mozgásállapotú tanulók számára is az önálló tanulási forma kialakítását. (kapcsolótáblák, speciális egerek, szemegerek, fejegerek, kontakt táblák, klaviatúrák stb.)

Szükségesnek tartom a kialakítandó új csoportok mellett egy másik intézményvezető-helyettesi státusz biztosítását, innovációs és pályázatírási, valamint pályázatkoordinálói feladatok elvégzésére, hiszen egy egész ország tart igényt a Mozgásjavító megújító, tudás-disszemináló szerepének megvalósítására.

A közösség érték

A társadalmi fenntarthatóság kulcsa a valódi közösségek létrehozása és működtetése. Vágvölgyi Gusztáv (Pabló) azt mondja, hogy a valódi közösség szoros emberi kapcsolatokra épülő, tudatosság alapú, szándékolt, életmód közösséget jelent. Több szempont együttes jelenléte alapján valósulhat ez meg, pl. bizalom, személyesebb, egymásra támaszkodó tervek, tevékenységek, ahol jelen van az egyéni szabadságunk is. A szoros emberi kapcsolatok nem csak közelséget jelentenek, hanem olyan minőséget, amiben fejlődni és változni is képesek vagyunk.

Hogyan értelmezhető ez a Mozgásjavító falain belül és kívül?

Távlati feladatok:

- **további belső, tudásmegújító képzések kifejlesztése és azok megvalósítása,**
- **belső ismeretek, tapasztalatok, tudások disszeminációjának kialakítása és átadása,**
- **belső értékelési rendszer kidolgozása és alkalmazása az egyén intézményi pozíciójának elemzése révén és távlati tevékenységének támogatásával,**
- **tudástermelő műhelyekben, munkaközösségi feladatokban való részvétel ösztönzése,**
- **a szakértői, szaktanácsadói, kutató tanári szerepkörökben való részvétel ösztönzése, és a belső tudások megosztásának támogatása (szakmai publikációk),**
- **továbbtanulások, képzéseken való részvétel támogatása,**
- **konferenciákon való aktív részvétel ösztönzése,**
- **külső szakmai együttműködésekben való részvétel támogatása,**
- **belső elismerési, motivációs rendszer kidolgozása és alkalmazása,**
- **tanulmányi utakon, projektekben való együttműködés támogatása,**
- **közös jövőkép építése.**

„Tehát a tudatosság alapú közösségek azáltal jönnek létre, hogy az emberek elkezdik közösen értelmezni a többszörösen összetett társadalmi valóságukat. Erre a közös valóságképre támaszkodva megfogalmazzák a saját ügyüket, azt a jövőképet, amiért közösen szeretnének dolgozni. Majd az emberi kapcsolatok, az egyén önismeretének fejlődését is egyenrangú célként kezelve elkezdenek ezért közösen dolgozni." (Pabló)

3.5 Az alapítási évfordulóra vonatkozó elképzelések

2023. december 24-én ünnepeljük a Mozgásjavító 120. alapítási évfordulóját. Intézményünk munkatársai, valamint az alapítók ma is érvényes üzenetében hangsúlyt kap a társadalmi elfogadás támogatása, az esélyegyenlőség, közösségi befogadás biztosítása és fókuszba helyezése.

Rendezvénysorozattal készülünk az alapítás 120. évfordulójára.

Legendák, mítosz és valóság – 2022. szeptember – 2023. június

Beszélgetéseket kezdeményezünk azokkal az emberekkel, akik régen, vagy annál régebben dolgoztak a Mozgásjavítóban, vagy valamilyen élményük van az intézménnyel kapcsolatosam. A beszélgetések témái az iskolatörténeti vetélkedő alapját adják.

Játék határok és korlátok nélkül – 2023. február 22.

Február 22-e a Magyar Parasport Napja. Kiváló lehetőség arra, hogy a Mozgásjavító diákjai ügyességi versenyre hívják azoknak a fővárosban működő

iskoláknak a csapatait, ahol mozgáskorlátozott tanuló együttnevelése valósul meg. Ez egy igazi sport és ügyességi nap sok-sok parasport elemmel.

Dimenziók 2023 – 2023. május 12.

Országos szakmai konferencia kerül megszervezésre a Mozgásjavítóban. A szakmai konferencia a sajátos nevelési igényű gyerekek, tanulók, fiatalok együttnevelésével és külön nevelésével foglalkozó szakemberek számára kínál együttműködési és tudásmegosztási lehetőségeket.

Iskolatörténeti projekthét – 2023. június 12-14.

Egy olyan belső, intézményi projekthét megszervezésére és megvalósítására kerül sor, ahol az iskola 120 éves történetének feldolgozása valósul meg, illetve iskolatörténeti kvízjátékra kerül sor podcastek alapján.

Tárva Vár 2023 – 2023. október 20.

Fókuszban a szomatopedagógiai ellátás. Szakmai találkozóra és műhelymunkákra kerül sor a Mozgásjavítóban, ahol a mozgáskorlátozott gyermekekkel, diákokkal foglalkozó szakemberek adaptálható jó gyakorlatainak bemutatására kerül sor.

Jótékonysági koncert – 2023. december 3.

December 3-a a fogyatékos emberek világnapja. A köszönet, az elfogadás, a társadalmi szerepvállalás és elkötelezettség a fogyatékos személyek érdekében. Célunk: elfogadottabbá tenni a művészet eszközeinek felhasználásával a mozgáskorlátozottságot, ahol a fókuszban az ember, mint érték jelenik meg.

Csoda a Mozgásjavítóban – 2023. december 19.

Hagyomány, múlt, jelen és jövő. Izgalmas történetek a Mozgásjavító karácsonyi ünnepeiről. Beszélgetés régiekkel és újakkal, diákokkal és munkatársakkal.

Hátterek

Az emlékezést, az ünnepet alkotópályázatokkal (rajz, fotó, film), szakmai nyomtatott és digitális kiadványokkal tesszük emlékezetesebbé.

3.6 Összegzés

J. R. Dos Santos 2020-ban megjelent Halhatatlan c. regénye egyik fejezetében arról ír, hogy a jövőben egyre nagyobb teret kap az egyénre szabott oktatás. Első hallásra ennek nemcsak komoly üzenete van, hanem óhatatlanul magában hordozza mind az óvodai, mind az általános és középiskolai nevelés-oktatás-fejlesztés egységének paradigmáját. Pedagógusként, gyógypedagógusként, oktatási szakemberként, ez akár az ígéretek földjének is tűnhet, hiszen az elmúlt évek, évtizedek egyre inkább a sokszínű, sokféle képességű gyerekek óvodai és iskolai környezetéről számoltak be. Végre az eltérő képességű gyerekek egyénre szabott oktatása valósulhat meg, nem korlátozva és akadályozva a napi gyakorlatban megjelenő (gyógy)pedagógusi mesterséget. Talán irónia érezhető az előző mondatban, vagy inkább disszonanciát tükröz? Tehetjük fel magunknak a kérdést, akár néhány éves, akár több évtizedes tanítási és pedagógiai gyakorlat is van mögöttünk.

Olyan exponenciálisan változó világban élünk, amelyben hihetetlen rádöbbenéssel fogalmaztuk meg, írtuk körül és azonosítottuk be az X, Y és Z, illetve alfa generációkat. És következhet az újabb kérdés: ha változnak a generációk, változik-e a pedagógiai környezet, a pedagógiai munkához kapcsolódó elvárás, az oktatás intézménye? A válasz helyett újabb kérdés merül fel: képesek vagyunk-e változni, képesek vagyunk-e változtatni pedagógiai berögződéseinken és alkalmazkodni az új generációk kihívásaihoz?

A könyv írója is arra tesz utalást, hogy a világjárvány (Covid) ideje alatt hihetetlen mennyiségű digitális tananyag és fejlesztő szoftver látott napvilágot, hogy a kényszerből megnőtt távolságot a korhoz kapcsolódó digitális világgal lehessen megtölteni. Az elmúlt másfél-két év nem múlhat el nyomtalanul. A körülmények kényszerítenek bennünket a változásra, de egyúttal serkentenek is bennünket a megújulásra. A már szükségszerűen alkalmazott és sok esetben részben beépült gyakorlat helyet követel magának az információ- és tudáshordozók, módszerek és eszközök tárházában.

Fontosnak tartom, hogy a Mozgásjavító Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium, Kollégium, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény tevékenységeinek napi gyakorlása mellett, elköteleződéssel, tudással, proaktív szemlélettel és hittel, további humán és pedagógiai értékek megteremtésével végezhesse, valósítsa meg nevelő-oktató-fejlesztő munkáját, ahol habár az egyéni képességek eltérőek, de az egyéni megsegítés, a folyamatos tanulás és megoldáskeresés, a szemléletében megjelenő értékalapúság örök.